

Näringsutskottets betänkande 2025/26:NU21

Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändring i lagen om regionalt utvecklingsansvar. Genom lagändringen förtydligas att en regions samråds-skyldighet ska omfatta företrädare för organisationer inom det civila samhället och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet.

Lagändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå samtliga motionsyrkanden.

I betänkandet finns tolv reservationer (S, V, C, MP) och tre särskilda yttranden (V, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:158 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder.

42 yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Regeringens lagförslag	7
Utskottets ställningstagande	7
Åtgärder för starkare landsbygder	8
Utskottets ställningstagande	10
Företagande och investeringar i landsbygdsområden	13
Utskottets ställningstagande	16
Tillgången till service och kultur	18
Utskottets ställningstagande	23
Transportsystem och infrastruktur	26
Utskottets ställningstagande	29
Reservationer	30
1. Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik, punkt 2 (S)	30
2. Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik, punkt 2 (V, C)	31
3. Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik, punkt 2 (MP)	32
4. Civilsamhällets organisationer, punkt 3 (S, V, C, MP)	33
5. Företagande och investeringar, punkt 4 (S, V)	34
6. Kompetensförsörjning och utbildning, punkt 5 (S, V, MP)	35
7. Offentlig och kommersiell service, punkt 6 (S, V)	35
8. Offentlig och kommersiell service, punkt 6 (C)	37
9. Offentlig och kommersiell service, punkt 6 (MP)	38
10. Kultur, folkbibliotek och studieförbund, punkt 7 (S, V, C, MP)	39
11. Kultur- och föreningsliv, punkt 8 (S, V, C, MP)	39
12. Transportsystem och infrastruktur, punkt 9 (S, V)	40
Särskilda yttranden	42
1. Företagande och investeringar, punkt 4 (MP)	42
2. Transportsystem och infrastruktur, punkt 9 (MP)	42
3. Särskilt yttrande (V)	43
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	44
Propositionen	44
Följdmotionerna	44
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	48
<i>Bilaga 3</i>	
Socialutskottets protokollsutdrag 2025/26:45	49
<i>Bilaga 4</i>	
Kulturutskottets protokollsutdrag 2025/26:27	51
<i>Bilaga 5</i>	
Trafikutskottets yttrande 2025/26:TU5y	53
<i>Bilaga 6</i>	
Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2025/26:MJU3y	67

Bilaga 7

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2025/26:AU3y	71
--	----

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:158.

Åtgärder för starkare landsbygder

2. Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 1, 16, 20 och 35,

2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 4.

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (V, C)

Reservation 3 (MP)

3. Civilsamhällets organisationer

Riksdagen avslår motion

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 4 (S, V, C, MP)

Företagande och investeringar i landsbygdsområden

4. Företagande och investeringar

Riksdagen avslår motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 14, 17–19 och 34.

Reservation 5 (S, V)

5. Kompetensförsörjning och utbildning

Riksdagen avslår motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 30.

Reservation 6 (S, V, MP)

Tillgången till service och kultur

6. Offentlig och kommersiell service

Riksdagen avslår motionerna

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 2–4, 11, 12, 15, 21–23 och 29,

2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3 och

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 2.

Reservation 7 (S, V)

Reservation 8 (C)

Reservation 9 (MP)

7. Kultur, folkbibliotek och studieförbund

Riksdagen avslår motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 31–33.

Reservation 10 (S, V, C, MP)

8. Kultur- och föreningsliv

Riksdagen avslår motion

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 11 (S, V, C, MP)

Transportsystem och infrastruktur

9. Transportsystem och infrastruktur

Riksdagen avslår motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 5–10, 13 och 24–28.

Reservation 12 (S, V)

Stockholm den 7 maj 2026

På näringsutskottets vägnar

Tobias Andersson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tobias Andersson (SD), Anders Ådahl (C), Fredrik Olovsson (S), Jesper Skalberg Karlsson (M), Josef Fransson (SD), Mattias Jonsson (S), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Eric Palmqvist (SD), Isak From (S), Kjell Jansson (M), Birger Lahti (V), Johnny Svedin (SD), Katarina Luhr (MP), Louise Eklund (L), Daniel Vencu Velasquez Castro (S), Kristoffer Lindberg (S) och Lili André (KD).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlar utskottet proposition 2025/26:158 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder. Det har väckts tre motioner med anledning av propositionen.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Utskottet beslutade den 14 april 2026 att ge arbetsmarknadsutskottet, finansutskottet, justitieutskottet, konstitutionsutskottet, kulturutskottet, miljö- och jordbruksutskottet, socialutskottet och trafikutskottet tillfälle att senast den 28 april 2026 yttra sig över propositionen och följdmotionerna i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde. Arbetsmarknadsutskottet, kulturutskottet, miljö- och jordbruksutskottet, socialutskottet och trafikutskottet har yttrat sig över följdmotionerna i de delar som berör respektive utskotts beredningsområde (yttr. 2025/26:AU3y, 2025/26:MjU3y, 2025/26:TU5y, socialutskottets prot. 2025/26:45 och kulturutskottets prot. 2025/26:27). Yttrandena finns i bilagorna 3–7.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Utskottets överväganden

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag. Lagförslaget innebär ett förtydligande av att regionernas samrådsskyldighet ska omfatta företrädare för organisationer inom det civila samhället och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet. I lagen införs även en hänvisning till lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Propositionen

I propositionen lämnar regeringen förslag om ett förtydligande av samråds-skyldigheten i 9 § lagen om regionalt utvecklingsansvar. Enligt förslaget ska det i lagen om regionalt utvecklingsansvar tydliggöras att en regions samråds-skyldighet i fråga om organisationer ska omfatta företrädare för berörda organisationer inom det civila samhället och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet. Regeringen framhåller att syftet med förslaget inte är att utvidga regionernas samrådsskyldighet. Förslaget tydliggör även att samråd endast ska ske inom länet. Vidare föreslår regeringen att det i lagen även ska föras in en hänvisning till lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande över lagförslaget. Lagrådet hade inga invändningar mot förslaget.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Kulturutskottets yttrande

I sitt yttrande tillstyrker kulturutskottet regeringens förslag om att det i lagen om regionalt utvecklingsansvar ska tydliggöras att en regions samråds-skyldighet ska omfatta företrädare för berörda organisationer inom det civila samhället och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet (kulturutskottets prot. 2025/26:27).

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att riksdagen av de skäl som anförs i propositionen bör anta regeringens lagförslag.

Därmed tillstyrks propositionen.

Åtgärder för starkare landsbygder

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om bl.a. åtgärder mot marknadsmisslyckanden, ett reformerat utjämnningssystem, en reformagenda för landsbygderna, återbäring till lokalsamhällen och finansieringen av civilsamhället. Utskottet hänvisar till regeringens pågående arbete, genomförda insatser och tidigare beredning.

Jämför reservation 1 (S), 2 (V, C), 3 (MP) och 4 (S, V, C, MP).

Propositionen

I propositionen redovisar regeringen inledningsvis en bredare bild av läget på Sveriges landsbygder. Regeringen framhåller att den har ett samlat fokus: Hela Sverige ska fungera. Enligt regeringen förutsätter ett livskraftigt Sverige livskraftiga landsbygder och att det på landsbygderna finns viktiga nycklar till centrala framtidsfrågor som näringslivets långsiktiga konkurrenskraft liksom Sveriges hållbara utveckling med gemenskap i ett öppet och sammanhållet samhälle. Landsbygdernas utveckling uppges vara avgörande för hela Sveriges framgång och avgörande för Sveriges beredskap inför kriser och ytterst krig. Regeringen ser landsbygderna som en resurs att ta tillvara och utveckla – inte ett problem att lösa. Regeringen anger att detta är utgångspunkten för regeringens politik för Sveriges landsbygder. Villkoren för att leva, bo och verka på landsbygderna ska stärkas och därigenom ska målet för den sammanhållna landsbygdspolitiken uppnås.

Vidare framför regeringen att arbetet för starkare landsbygder bl.a. handlar om att skapa förutsättningar för frihet, gemenskap och utveckling i hela Sverige. Människor på landsbygderna har samma rätt till trygghet, utbildning, arbete och service samt framtidstro som alla andra. Det är enligt regeringen viktigt att bryta urbana normer och i stället utgå från olika landsbygders, tätorters och städers egna förutsättningar och unika bidrag till Sverige som helhet. När hela landet får möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar, stärks också sammanhållningen i samhället. Regeringen anser att det är insatser anpassade till landsbygderna, kombinerat med lokala lösningar förankrade i lokalsamhället och marknadslösningar, som kan ge verklig förändring. Behovet av samhällsinsatser och hur dessa insatser bör utformas kan skilja sig åt mellan olika landsbygder, tätorter och städer. För att hantera detta ska ett territoriellt perspektiv tillämpas vid utformning av statliga insatser. Regeringen redogör bl.a. även för den sammanhållna landsbygdspolitiken, landsbygdsutveckling inom den regionala utvecklingspolitiken, det regionala utvecklingssamarbetet och landsbygdsutvecklingen inom EU.

Vidare beskriver regeringen, uppdelat i fyra huvudområden, hur åtgärder inom den sammanhållna landsbygdspolitiken samt andra politikområden har eller ska bidra till starkare landsbygder i hela landet. Inom respektive område

lämnar regeringen även ett antal bedömningar. Regeringen framhåller att insatser inom dessa områden sammantaget bidrar till att uppfylla landsbygds politikens mål. De fyra huvudområdena är

- ett starkare lokalsamhälle och en effektivare landsbygds politik
- förenklingar för boende och företag på landsbygderna
- bättre förutsättningar för bostadsbyggande, företagande och investeringar i landsbygdsområden
- trygga, attraktiva, robusta och sammanlänkade landsbygder.

Motionerna

Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygds politik

I kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att vidta åtgärder mot de marknadssmisslyckanden som drabbat Sveriges landsbygder. I yrkande 16 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att regeringen bör arbeta vidare med en lösning som bibehåller den regionala förankring som finns i strukturfonds partnerskapen. I yrkande 20 föreslås ett tillkännagivande om ett uppdaterat, mer utjämnande utjämnings system för en mer likvärdig service och välfärd i hela landet baserat på Utjämningskommitténs förslag, och i yrkande 35 föreslås ett tillkännagivande om landsbygdssäkring av politiken.

I kommittémotion 2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att en ny, samlad och mer ambitiös reformagenda för landsbygderna bör tas fram, och i yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att mer makt, mandat och resurser ska decentraliseras i syfte att stärka lokalt beslutsfattande.

I kommittémotion 2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om återbäring till lokalsamhällen.

Civilsamhällets organisationer

I kommittémotion 2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med besked om ökad finansiering för att stärka civilsamhällets deltagande i regional utveckling.

Kulturutskottets yttrande

I sitt yttrande till näringsutskottet behandlar kulturutskottet bl.a. motion 2025/26:4055 (MP) yrkande 1 om ökad finansiering för att stärka civilsamhällets deltagande i regional utveckling (kulturutskottets prot. 2025/26:27).

I yttrandet framhåller kulturutskottet bl.a. att det delar regeringens ståndpunkt att det civila samhället bidrar till en hållbar landsbygdsutveckling, att folkbildningen är en viktig del av det civila samhället och att de statliga bidragen till det civila samhället bör vara långsiktiga och förutsebara. Mot

denna bakgrund menar kulturutskottet att det finns skäl att avstyrka det aktuella motionsyrkandet.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, V, C, MP) där företrädarna förordar att näringsutskottet ska tillstyrka motion 2025/26:4055 (MP) yrkande 1.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har under valperioden behandlat och avstyrkt motionsyrkanden som är identiska med eller snarlika de yrkanden som behandlas i detta avsnitt. Det handlar bl.a. om motionsyrkanden med förslag om statlig service i glesbygd och om återföring av medel till lokalsamhället (bet. 2025/26:NU12) samt ett motionsyrkande med förslag om att bibehålla den regionala förankring som finns i strukturfondspartnerskapen (bet. 2024/25:NU22). I båda betänkandena framhöll företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet sina uppfattningar i olika reservationer.

Motionsyrkanden om det kommunala utjämningsystemet har även under innevarande riksmöte behandlats och avstyrkts av finansutskottet i betänkande 2025/26:FiU26 Kommunala frågor. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Centerpartiet framhöll sina uppfattningar i dessa frågor i olika reservationer. Därutöver har motionsyrkanden som berör frågan om decentralisering av makt, mandat och resurser behandlats och avstyrkts av konstitutionsutskottet i betänkande 2025/26:KU29 Offentlig förvaltning. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet redovisade sina uppfattningar i olika reservationer.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik
- Civilsamhällets organisationer.

Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik

Regeringens proposition ger en bild av läget på de svenska landsbygderna och beskriver vidtagna åtgärder och pågående insatser som syftar till att uppfylla landsbygdspolitikens mål, bidra till starkare landsbygder och en effektivare landsbygdspolitik. Det är utskottets uppfattning att villkoren för att leva, bo och verka på landsbygderna ska stärkas och att det är insatser anpassade till landsbygderna, kombinerat med lokala lösningar förankrade i lokalsamhället och marknadslösningar, som kan ge verklig förändring.

När det gäller ett starkare lokalsamhälle och en effektivare landsbygdspolitik framhåller regeringen att det för att Sverige ska utvecklas hållbart och

sammanhållet krävs att hela landet får möjlighet att bidra till samhällsutveckling och välfärd. Utskottet delar denna bedömning. I likhet med regeringen värnar utskottet dialogen med det civila samhället och instämmer i att utvecklingen i stor utsträckning bör byggas underifrån i samverkan mellan medborgare, civilsamhälle, näringsliv, kommuner, regioner och statliga myndigheter. Utskottet delar även regeringens uppfattning att den lokala kunskapen och engagemanget samt platsers särskilda förutsättningar på olika landsbygder bör ges ett större utrymme när åtgärder utformas och beslut fattas. Utskottet noterar särskilt regeringens bedömning att kommunernas kapacitet bör stärkas och ges rätt verktyg för att klara sitt uppdrag och delta i utvecklingen. Kommunerna har enligt utskottet en central roll för att Sverige ska ha starka och levande landsbygder. Utskottet instämmer även i regeringens uppfattning att det är av stor vikt för landsbygdspolitiken att relevanta aktörer på nationell och regional nivå agerar mer samordnat. Ett sådant agerande bidrar enligt utskottet till effektivare användning av resurser och till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Utskottet kan konstatera att flera av de motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt är identiska med eller snarlika de yrkanden som har behandlats och avslagits av riksdagen tidigare under valperioden. Exempelvis behandlade utskottet förslag om återföring av medel till lokalsamhället och om utjämningsystemet under våren 2026 (bet. 2025/26:NU12). När det gäller förslag om att se över utjämningsystemet hänvisade utskottet då bl.a. till regeringens beredning av Utjämningskommitténs förslag (SOU 2024:50) och till regeringens avsikt att återkomma till riksdagen under 2026 med förslag till ändringar i utjämningsystemet. Som framgår ovan behandlade och avstyrkte även finansutskottet under 2026 motionsyrkanden om det kommunala utjämningsystemet (bet. 2025/26:FiU26). När det gäller ett motionsyrkande med förslag om att föra över mer makt, mandat och resurser till lokalt beslutsfattande vill utskottet även hänvisa till att regeringen i propositionen framhåller att de generella statsbidragen har ökat sedan 2022 och att kommunerna har fått bättre möjligheter att uppnå en god ekonomisk hushållning genom en mer flexibel tillämpning av balanskravet. När det gäller motionsyrkanden med förslag om återföring av medel till lokalsamhällen från bl.a. naturresurser vill utskottet påminna om att dessa frågor aktualiserar avvägningar mellan nationella intäkter, regional utveckling och likvärdiga förutsättningar i hela landet. Vad gäller dessa frågor vill utskottet påminna om att det vid beredningen av betänkande 2025/26:NU12 även hänvisade till regeringens beredning av förslag om vindkraftsersättning och genomförandet av EU-förordningen om kritiska råvaror.

I en motion förs det fram förslag om att bibehålla den regionala förankring som i dag finns i strukturfondspartnerskapen. När utskottet behandlade ett liknande motionsyrkande senast, våren 2025 (bet. 2024/25:NU22), bemötte utskottet den oro som uttrycktes i motionsyrkandet för att den föreslagna ordningen med en mer strategisk roll för partnerskapen kommer att leda till ett minskat regionalt inflytande. Utskottet underströk vikten av att kunskaper om

regionala förutsättningar och behov även i fortsättningen kommer att vara nödvändiga för en ändamålsenlig förvaltning av fonderna och välkomnade regeringens avsikt att i det fortsatta arbetet överväga hur det lokala och regionala perspektivet bäst kan tillvaratas. Ett mer strategiskt inriktat partnerskap har förutsättningar att skapa en kontinuerlig dialog om vilken typ av projekt som fondmedlen ska användas till. Utskottet står fast vid denna bedömning.

Utskottet vill i detta sammanhang även understryka vikten av dialog med det civila samhället för att stödja människors delaktighet och vilja att påverka. Det är viktigt att förbättra villkoren och öka långsiktigheten för det civila samhällets möjligheter att bidra till samhällsutveckling och välfärd. Utöver vad som anförs ovan hänvisar utskottet när det gäller frågor om finansieringen av civilsamhället och om att stärka det lokala beslutsfattandet till de ställningstaganden som har framförts tidigare under innevarande riksmöte av konstitutionsutskottet och av kulturutskottet (se bl.a. bet. 2025/26:KU9 och bet. 2025/26:KrU5).

Utskottet vill i övrigt, när det gäller motionsyrkanden med förslag om landsbygdssäkring av politiken och om en särskild reformagenda för landsbygderna, påminna om att SVESAM – Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 30 juni 2026. Utredningen har i uppdrag att föreslå hur den framtida regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitiken ska inriktas och utformas (dir. 2024:69). Utskottet anser att utredningens förslag bör inväntas.

Därmed avstyrker utskottet samtliga motionsyrkanden.

Civilsamhällets organisationer

När det gäller motionsyrkandet med förslag om att regeringen ska återkomma med besked om ökad finansiering för att stärka civilsamhällets deltagande i regional utveckling vill utskottet hänvisa till vad kulturutskottet framför i sitt yttrande. Kulturutskottet framhåller bl.a. att det delar regeringens ståndpunkt att det civila samhället bidrar till en hållbar landsbygdsutveckling, att folkbildningen är en viktig del av det civila samhället och att de statliga bidragen till det civila samhället bör vara långsiktiga och förutsebara. Kulturutskottet föreslår mot denna bakgrund att näringsutskottet ska avstyrka det aktuella motionsyrkandet.

Vidare kan utskottet konstatera att förslag om finansieringen av civilsamhällets organisationer och villkoren för civilsamhället behandlades av kulturutskottet under våren 2026, bl.a. i betänkande 2025/26:KrU8 Civila samhället, trossamfund och folkbildning. Kulturutskottet avstyrkte motionsyrkandet och hänvisade i sitt ställningstagande till införandet av det nya demokrativillkoret i förordningar om statsbidrag till det civila samhällets organisationer samt framhöll att bidragsgivningen till det civila samhället är stabil. Utskottet noterar att motionsyrkanden som har berört frågan om finansieringen av civilsamhället även har behandlats och avstyrkts av

kulturutskottet i betänkande 2025/26:KrU5 Tillgång till kultur. Näringsutskottet anser att riksdagen kan avslå det aktuella motionsyrkandet med hänvisning till dels kulturutskottets yttrande, dels de tidigare ställningstaganden som kulturutskottet har gjort i denna fråga.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Företagande och investeringar i landsbygdsområden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om stöd till glest befolkade kommuners näringslivsutveckling, om utveckling av det regionala exportfrämjandet, om inriktningen på investeringsfrämjandet, om skogens roll för jobb och investeringar i landsbygdsområden och om arbetsmarknadsutbildningar inom yrken där det råder lokal brist. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående arbete och till tidigare beredning.

Jämför reservation 5 (S, V) och 6 (S, V, MP) samt särskilt yttrande 1 (MP).

Propositionen

Regeringen framhåller att det krävs goda förutsättningar för bostadsbyggande, företagande och investeringar i landsbygdsområden för att hela Sverige ska kunna fungera och utvecklas hållbart. Möjligheterna att på landsbygderna bygga bostäder, driva verksamheter och attrahera investeringar påverkas bl.a. av utmaningar som är kopplade till gleasa marknader, begränsad infrastruktur, problem att rekrytera kompetens och tillgången till kapital.

När det gäller ett differentierat näringsliv framhåller regeringen att statliga insatser inom företagsfrämjande, kapitalförsörjning, kompetensutveckling och innovation har bäring på landsbygdernas möjligheter att bidra till Sveriges samlade utveckling. Verksamheter inom t.ex. areella näringar, kulturella och kreativa branscher, besöksnäring, tillverkningsindustri och gruvnäring spelar viktiga roller för landsbygdernas ekonomi. Flera statliga insatser som riktas till näringslivet i stort kan antas ha särskild betydelse på landsbygder, exempelvis rådgivning, stöd till företagsnätverk och förbättrad tillgång till kapital. Ökad tillgång till finansiering stimulerar företagande och innovation på landsbygderna, vilket i sin tur skapar nya jobb och tillväxt samt ökar skatteintäkterna och möjligheterna till ytterligare investeringar i samhället. Regeringen anför även att investeringar i transportinfrastruktur, energi, konnektivitet samt logistiklösningar har stor betydelse för landsbygdernas attraktionskraft och funktionalitet. Statens och regionernas insatser inom dessa sektorer har stor betydelse för landsbygdernas utvecklingsmöjligheter.

Inom detta område bedömer regeringen bl.a. att arbetet med att stärka konkurrenskraften bör fortsätta med fokus på lönsamhet, hållbarhet, för- enklade villkor och ett nära partnerskap mellan näringslivet och det offentliga. Det är regeringens bedömning att det behövs goda förutsättningar för en långsiktigt konkurrenskraftig industri som kan vara verksam och utvecklas i hela Sverige och som samtidigt kan bidra till att möta den gröna och digitala omställningen. För att möjliggöra större industriinvesteringar krävs tillgång på bl.a. kompetens, energi, infrastruktur, bostäder och en attraktiv livsmiljö där människor vill leva, bo och verka. Vidare bedömer regeringen att det är viktigt att insatser för att främja företagande och entreprenörskap utformas så att de kan inkludera bl.a. små företag på landsbygderna. Tillgång till kapital är en förutsättning för att starta, driva och utveckla företag i hela landet, framhåller regeringen.

Enligt regeringen bör svenska företags förmåga att konkurrera internationellt och ta tillvara affärsmöjligheter stärkas. Regeringen bedömer även att företag verksamma på landsbygderna kan spela en roll för Sveriges internationella konkurrenskraft och export, och framhåller att strategin för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft skapar bättre förutsättningar för svenska företag att växa och nå internationella marknader. För att skapa en god kompetensförsörjning på Sveriges landsbygder bedömer regeringen att det är viktigt att landsbygdernas särskilda förutsättningar, utmaningar och tillgångar beaktas. En god kompetensförsörjning är avgörande för att hela Sverige ska stå starkt och konkurrenskraftigt inför framtiden. När det gäller skogen bedömer regeringen att skogsbruket är av stor betydelse för såväl ekonomin som miljö- och klimatarbetet, inte minst på landsbygderna, och att det fortsatta arbetet bör främja ett långsiktigt hållbart aktivt svenskt skogsbruk och en växande cirkulär bioekonomi med konkurrenskraftiga näringar.

Motionerna

Företagande och investeringar

I kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 14 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att stödja mindre och glest befolkade kommuners näringslivsutveckling. I yrkande 17 föreslås ett tillkännagivande om att utveckla det regionala exportfrämjandet, och i yrkande 18 föreslås ett tillkännagivande om att små och medelstora företag ska få bättre stöd att nå nya marknader. I yrkande 19 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att investeringsfrämjandet ska inriktas på att utveckla styrkeområden, driva den gröna och digitala omställningen, främja jobb och tillväxt i hela landet samt stärka svensk motståndskraft. Därefter föreslås i yrkande 34 ett tillkännagivande om att stärka skogens roll som motor för jobb, investeringar och ekonomisk trygghet på landsbygden.

Kompetensförsörjning och utbildning

I kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 30 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att arbetsmarknadsutbildningarna ska byggas ut så att fler kan utbilda sig till yrken där det råder lokal brist på arbetskraft.

Arbetsmarknadsutskottets yttrande

I sitt yttrande 2025/26:AU3y till näringsutskottet behandlar arbetsmarknadsutskottet motion 2025/26:4026 (S) yrkande 30 med förslag om att arbetsmarknadsutbildningarna ska byggas ut så att fler kan utbilda sig till yrken där det råder lokal brist på arbetskraft.

Arbetsmarknadsutskottet konstaterar inledningsvis att liknande förslag har behandlats av utskottet flera gånger tidigare, senast i betänkande 2025/26:AU9. Arbetsmarknadsutskottet konstaterar även att det inte har ändrat uppfattning utan fortfarande, liksom motionärerna, anser att denna insats kan vara ett bra sätt att skaffa sig den kompetens som efterfrågas och samtidigt öka sin chans att få ett arbete. Arbetsmarknadsutskottet ser därför positivt på det regeringsuppdrag som Arbetsförmedlingen har haft att öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningarna. Vidare uppmärksammas den förstärkning av arbetsmarknadsutbildningarna inom vården som gjordes genom budgetpropositionen för 2026 för att motverka bristen på rätt utbildad arbetskraft. Därutöver noteras att regeringen i Vårändringsbudget för 2026 (prop. 2025/26:99) föreslår att Arbetsförmedlingen tillförs medel för att kunna göra en utökad kartläggning av arbetssökandes utbildningsbehov. Arbetsmarknadsutskottets uppfattning är att denna åtgärd kommer att bidra till att stärka matchningen på arbetsmarknaden genom att arbetssökande vid behov anvisas till yrkesutbildning, bl.a. arbetsmarknadsutbildning.

Mot bakgrund av det anförda konstaterade arbetsmarknadsutskottet att det pågår ett arbete för att få upp volymerna i arbetsmarknadsutbildningarna och för att säkerställa utbildningarnas bidrag till kompetensförsörjningen i linje med det som motionärerna efterfrågar. Arbetsmarknadsutskottet anser därmed att näringsutskottet bör avstyrka det aktuella yrkandet. I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP) där företrädarna förordar att näringsutskottet ska tillstyrka motion 2025/26:4026 (S) yrkande 30.

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande

I sitt yttrande 2025/26:MjU3y till näringsutskottet behandlar miljö- och jordbruksutskottet motion 2025/26:4026 (S) yrkande 34 om att stärka skogens roll som motor för jobb, investeringar och ekonomisk trygghet på landsbygden.

I yttrandet ansluter sig miljö- och jordbruksutskottet till det regeringen anför om att skogen och svenskt skogsbruk är av stor betydelse för såväl ekonomin som miljö- och klimatarbetet. Skogen levererar förnybara råvaror för byggande, för produktion av energi, textil och kemikalier och för många

andra ekosystemtjänster. Utskottet framför att det är positivt till att inriktningen för regeringens arbete när det gäller skogsfrågor är att främja ett långsiktigt hållbart aktivt svenskt skogsbruk och en växande cirkulär bioekonomi med konkurrenskraftiga näringar. Miljö- och jordbruksutskottet konstaterar även att regeringen nyligen har avlämnat en proposition till riksdagen om ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk där ett flertal förslag inom det skogspolitiska området presenteras (prop. 2025/26:242). Med hänvisning till att behandlingen av den nämnda propositionen inte bör föregripas föreslår miljö- och jordbruksutskottet att näringsutskottet avstyrker det aktuella motionsyrkandet. Miljö- och jordbruksutskottet föreslår även att näringsutskottet tillstyrker propositionen om politik för starkare landsbygder i berörda delar.

I yttrandet finns en avvikande mening (S) där det förordas att näringsutskottet ska tillstyrka motion 2025/26:4026 (S) yrkande 34.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet behandlade och avstyrkte tidigare under våren 2026 motionsyrkanden med förslag om export och företags- och investeringsfrämjande åtgärder (bet. 2025/26:NU11 Handelspolitik, bet. 2025/26:NU12 Regional utveckling och bet. 2025/26:NU14 Näringspolitik). Flera av de yrkanden som avstyrktes då liknar dem som nu är aktuella i detta avsnitt. Det handlade bl.a. om näringslivsutveckling i mindre och glesbefolkade kommuner, om att främja det regionala exportfrämjandet, om stöd till företag att nå nya marknader och om inriktningen på investeringsfrämjandet. Utskottet hänvisade främst till den förda politiken och pågående arbete. Företrädare i utskottet för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet framförde sin syn i olika reservationer.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Företagande och investeringar
- Kompetensförsörjning och utbildning.

Företagande och investeringar

För att Sverige ska kunna utvecklas hållbart krävs goda förutsättningar för företagande och investeringar i landsbygdsområden. Ett differentierat näringsliv med många små och medelstora företag utgör grunden för sysselsättning och ekonomisk utveckling på landsbygden och bidrar tillsammans med statliga insatser inom företagsfrämjande, kapitalförsörjning och kompetensutveckling till Sveriges samlade utveckling.

Som framgår ovan behandlade och avstyrkte utskottet tidigare under våren 2026 i flera olika betänkanden motionsyrkanden med förslag om inriktningen på investeringsfrämjandet, om att utveckla det regionala exportfrämjandet, om bättre stöd till små och medelstora företag att nå nya marknader och om att stödja mindre och glest befolkade kommuners näringslivsutveckling (bet. 2025/26:NU11, bet. 2025/26:NU12 och bet. 2025/26:NU14). Utskottet har i dessa frågor bl.a. hänvisat till regeringens pågående arbete med att genomföra strategin för Sveriges utrikeshandel, investeringar och globala konkurrenskraft, vilken omhändertar flera av de åtgärder som efterfrågas av motionärerna. Utskottet har när det gäller investeringsfrämjande i sina ställningstaganden även lyft fram att Sverige i ett internationellt perspektiv har en mycket välfungerande marknad för företagsfinansiering. När det gäller näringslivsutveckling har utskottet påmint om att regeringen under senare år har vidtagit ett flertal åtgärder för att stärka företagens villkor och förbättra träffsäkerheten i det statliga företagsfrämjandet. Utskottet står fast vid de uppfattningar som framförts i de nämnda betänkandena.

När det gäller motionsyrkandet med förslag om att stärka skogens roll som motor för jobb, investeringar och ekonomisk trygghet vill utskottet hänvisa till vad miljö- och jordbruksutskottet framför i sitt yttrande. Miljö- och jordbruksutskottet konstaterar bl.a. att regeringen nyligen har avlämnat en proposition till riksdagen om ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk och som innehåller ett flertal förslag inom det skogspolitiska området (prop. 2025/26:242). Med hänvisning till att behandlingen av den nämnda propositionen inte bör föregripas föreslår miljö- och jordbruksutskottet att näringsutskottet avstyrker det aktuella motionsyrkandet. Vidare ser miljö- och jordbruksutskottet positivt på att inriktningen för regeringens arbete när det gäller skogsfrågor är att främja ett långsiktigt hållbart aktivt svenskt skogsbruk och en växande cirkulär bioekonomi med konkurrenskraftiga näringar. Mot denna bakgrund föreslår miljö- och jordbruksutskottet att näringsutskottet i berörda delar ska tillstyrka regeringens proposition om politik för starkare landsbygder och avstyrka motionsyrkandet. Näringsutskottet gör ingen annan bedömning än miljö- och jordbruksutskottet.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Kompetensförsörjning och utbildning

När det gäller motionsyrkandet med förslag om att arbetsmarknadsutbildningarna ska byggas ut så att fler kan utbilda sig till yrken där det råder lokal brist på arbetskraft noterar näringsutskottet vad arbetsmarknadsutskottet har framfört i sitt yttrande. Arbetsmarknadsutskottet vidhåller i yttrandet den uppfattning som det tidigare har framfört (bet. 2025/26:AU9) om att arbetsmarknadsutbildningarna kan vara ett bra sätt att skaffa sig den kompetens som efterfrågas och samtidigt öka sin chans att få ett arbete. Arbetsmarknadsutskottet är därför positivt till Arbetsförmedlingens uppdrag att öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningarna och att myndigheten har presenterat

en plan för att åstadkomma detta. Vidare hänvisar arbetsmarknadsutskottet till den förstärkning av arbetsmarknadsutbildningarna inom vården som gjordes genom budgetpropositionen för 2026 för att motverka bristen på rätt utbildad arbetskraft och till att regeringen i Vårändringsbudget för 2026 (prop. 2025/26:99) har föreslagit att Arbetsförmedlingen ska tillföras medel för att kunna göra en utökad kartläggning av arbetssökandes utbildningsbehov. Arbetsmarknadsutskottet framhåller att denna åtgärd kommer att bidra till att stärka matchningen på arbetsmarknaden genom att arbetssökande vid behov anvisas till yrkesutbildning, bl.a. arbetsmarknadsutbildning. Arbetsmarknadsutskottet föreslår mot denna bakgrund att näringsutskottet ska avstyrka det aktuella motionsyrkandet. Näringsutskottet gör ingen annan bedömning än arbetsmarknadsutskottet.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandet.

Tillgången till service och kultur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om bl.a. tillgången till offentlig och kommersiell service, tillgången till bilbesiktning, behovet av beredskapssjukhus, förstärkt kultur- och föreningsliv på landsbygden och insatser för folkbibliotek och studieförbund. Utskottet hänvisar till tidigare beredning av motsvarande förslag.

Jämför reservation 7 (S, V), 8 (C), 9 (MP), 10 (S, V, C, MP) och 11 (S, V, C, MP).

Propositionen

Enligt regeringen behövs det en bredd av insatser från olika aktörer för att forma attraktiva, trygga och sammanlänkade landsbygder och goda livsmiljöer i hela landet. Utöver ekonomiska förutsättningar och tillgång till arbete behövs även investeringar och tillgång till bl.a. bostäder, kulturutbud, en god miljö, service, utbildning, trygghet, digital infrastruktur och ett fungerande transport-system. Regeringen ser den offentliga och kommersiella servicen som grundläggande för väl fungerande och attraktiva landsbygder. Regeringen framhåller att staten har ansvar för att vara närvarande och erbjuda service i hela landet och att regeringen arbetar för att förbättra samordningen av statlig verksamhet, förenkla kontakter och öka tillgängligheten till offentliga tjänster. Detta är, menar regeringen, viktigt för att kunna upprätthålla och stärka lokal närvaro och förbättra förutsättningarna för service på landsbygder. Vidare lyfter regeringen fram att trygghet är en central aspekt för landsbygdernas utveckling, där närvaro av polis, räddningstjänst och god krisberedskap är viktiga faktorer för människors upplevda och faktiska trygghet. Ett fungerande civilsamhälle och en robust samhällsservice i vardagen är också avgörande för förmågan att hantera störningar och kriser. Beredskapen och förmågan att

hantera fredstida kriser, höjd beredskap och ytterst krig ska stärkas, anför regeringen. Vidare syftar regeringens insatser inom kulturområdet till att öka tillgängligheten och bredda deltagandet, även i områden med långa avstånd och en liten befolkning. Detta i kombination med regeringens insatser för naturmiljöer gör att landsbygderna kan fortsätta att utvecklas som attraktiva livsmiljöer samtidigt som äganderätten värnas.

Regeringen framhåller i sin bedömning att staten bör finnas och vara verksam i hela landet, att statlig närvaro upprätthåller statsförvaltningens legitimitet och förtroende och att det är angeläget att följa statens närvaro och service samt spridningen av de statliga arbetstillfällena i landet. Vidare bedömer regeringen att den lokala statliga servicen behöver säkras och att lokala servicekontor är en viktig verksamhet för att erbjuda personlig service från statliga myndigheter. Tillgängligheten till service bör vara god i hela landet och statens servicecenter bör på sikt ha statlig service i samtliga s.k. funktionella analysregioner (FA25), anför regeringen. När det gäller ökad lokal polisnärvaro bedömer regeringen att Polismyndigheten väntas fortsätta att öka sin närvaro i hela landet. Regeringen bedömer även att tillgängligheten till hälso- och sjukvård behöver öka, inte minst på landsbygden och i glesbygd.

När det gäller grundläggande kommersiell service bedömer regeringen att en god tillgång till dagligvarubutiker och drivmedelsstationer är en förutsättning för att det ska vara attraktivt att leva, bo och verka i alla delar av landet. Livsmedelsbutiker är en förutsättning för att alla delar av Sverige ska kunna fungera i händelse av en kris, höjd beredskap och ytterst krig, menar regeringen. Även tillgängligheten till apotek bedöms vara viktig för att säkerställa tillgången till läkemedel och apoteksservice i hela landet. Regeringen framhåller att digitala tjänster i dag i allt högre grad täcker det kommunikationsflöde som tidigare förmedlades med posttjänster. Trots det bedömer regeringen att det är viktigt att det finns en posttjänst i hela landet för att befordra försändelser som det inte är möjligt eller lämpligt att överföra i digital form. Vidare bedömer regeringen att kulturen och kulturmiljöerna är grundläggande för landsbygdernas attraktivitet, sammanhållning och utveckling och att ett levande kulturutbud, ett levande kulturarv och tillgänglighet till kulturverksamhet bidrar till att stärka förutsättningarna för kompetensförsörjning, inflyttning och företagande. Skillnader över landet i tillgången till kultur bör minska och en fungerande samverkan mellan staten, regioner och kommuner samt ett brett deltagande från civilsamhället och professionella kulturskapare är avgörande för att kulturen ska komma människor till del i hela landet, menar regeringen.

Motionerna

Offentlig och kommersiell service

I kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 2 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att säkra tillgången till grundläggande service på landsbygden och i glesbygd. I yrkande 3 föreslår

motionärerna därefter ett tillkännagivande om utvecklingen av statliga servicekontor, i yrkande 4 ett tillkännagivande om att låta statens servicekontor fungera som mötesplats mellan finansiella institutioner och lokalsamhälle och i yrkande 11 ett tillkännagivande om vikten av att bilbesiktning finns tillgänglig över hela landet. I yrkande 12 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att se över hur ökad statlig kontroll över besiktningensmarknaden i Sverige ska kunna gå till. Därefter föreslås i yrkande 15 ett tillkännagivande om att öka den lokala konkurrensen på landsbygden genom att bl.a. använda EU-medel från regionalstödet för att säkra livsmedelsbutiker och service. Vidare föreslår motionärerna i yrkande 21 ett tillkännagivande om behovet av särskilda beredskapssjukhus, där Gotland och norra Sverige bör prioriteras. I yrkande 22 framhåller motionärerna att tiden sprungit ifrån 2009 års apoteksavreglering och föreslår en översyn av apoteksmarknaden. I yrkande 23 föreslås ett tillkännagivande om att införa inställelsetid för polisen så att människor i hela landet – oavsett postnummer – ska kunna räkna med att få hjälp i tid, eftersom det inte bara handlar om trygghet utan också om rättvisa. I yrkande 29 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att tillgång till posttjänster ska gälla i hela landet, såväl i städer som på landsbygden, och att postväsendet i sin helhet inte bör få överlåtas till marknaden.

I kommittémotion 2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att återkomma med en förbättrad statlig service, kraftfulla satsningar på landsbygdens infrastruktur och åtgärder som stärker landsbygdskommuner med svag skattekraft.

I kommittémotion 2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om ett landsbygdsavtal och om att förbättra tillgången till offentlig och kommersiell service.

Kultur, folkbibliotek och studieförbund

I kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 31 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om den regionala kulturen och om ökade anslag. I yrkande 32 föreslås ett tillkännagivande om att ta fram en konsekvensanalys av nedläggningar av folkbibliotek. I yrkande 33 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att motverka avvecklingen av studieförbunden i glesbygd och på landsbygden.

Kultur- och föreningsliv

I kommittémotion 2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 3 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att stärka kultur- och föreningslivet på landsbygden.

Kulturutskottets yttrande

I sitt yttrande till näringsutskottet behandlar kulturutskottet bl.a. motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 31–33 och motion 2025/26:4055 (MP) yrkande 3 genom en anteckning i protokollet (kulturutskottets prot. 2025/26:27). Motionsyrkandena innehåller förslag om den regionala kulturen och ökade anslag, om en konsekvensanalys av nedläggningar av folkbibliotek, om att motverka avvecklingen av studieförbunden och om att stärka kultur och föreningsliv på landsbygden.

I yttrandet framhåller kulturutskottet att det delar regeringens ståndpunkt att det civila samhället bidrar till en hållbar landsbygdsutveckling, att folkbildningen är en viktig del av det civila samhället och att de statliga bidragen till det civila samhället bör vara långsiktiga och förutsebara. Kulturutskottet välkomnar att regeringen betonar att tillgången till kultur bör vara god i hela landet och att skillnader i tillgången till kultur bör minska. En fungerande samverkan mellan stat, regioner och kommuner samt ett brett deltagande från civilsamhället och professionella kulturskapare är avgörande för att kulturen ska komma människor till del i hela landet, inklusive glesbygd och avlägsna områden. Vidare välkomnar kulturutskottet regeringens satsningar på att stärka elevers rätt till bemannade skolbibliotek, vilket bidrar till kulturutbudet i alla landets kommuner. Mot denna bakgrund menar kulturutskottet att det finns skäl att avstyrka de aktuella motionsyrkandena.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, V, C, MP) där det förordas att näringsutskottet ska tillstyrka motionerna 2025/26:4026 (S) yrkandena 31–33 och 2025/26:4055 (MP) yrkande 3.

Socialutskottets yttrande

Socialutskottet har yttrat sig över motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 21 och 22 genom en anteckning i protokollet (socialutskottets prot. 2025/26:45).

I yttrandet avstyrker socialutskottet motionsyrkandena med hänvisning till det som utskottet tidigare har anfört vid behandlingen av motsvarande förslag från den allmänna motionstiden 2025/26. Socialutskottet uppmärksammar att riksdagen tidigare har avslagit ett motsvarande förslag om beredskapssjukhus, bl.a. mot bakgrund av vissa lagändringar till följd av förslag i propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167) samt vissa andra viktiga och pågående åtgärder (bet. 2025/26:SoU22). Socialutskottet hänvisar även till tidigare beredning av ett motsvarande yrkande om en översyn av apoteksmarknaden. Socialutskottet konstaterade då att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket följer utvecklingen på apoteksområdet och att det i förordningen om bidrag till öppenvårdsapoteksservice av allmänt ekonomiskt intresse finns föreskrifter om statsbidrag, det s.k. glesbygdsbidraget, med syftet att upprätthålla en god läkemedelsförsörjning i hela landet (bet. 2025/26:SoU14).

I yttrandet finns en avvikande mening (S) där det förordas att näringsutskottet ska tillstyrka motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 21 och 22.

Trafikutskottets yttrande

I sitt yttrande 2025/26:TU5y till näringsutskottet behandlar trafikutskottet bl.a. motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 11, 12 och 29, motion 2025/26:4038 (C) yrkande 3 och motion 2025/26:4055 (MP) yrkande 2.

Trafikutskottet framhåller när det gäller motionsyrkanden med förslag om fordonsbesiktningen att det vid ett flertal tillfällen, senast i betänkande 2025/26:TU9, konstaterat att Transportstyrelsen årligen kontrollerar att marknaden för fordonsbesiktning fungerar och att marknaden i stort fungerar väl. Trafikutskottet framhåller även att tillgängligheten har förbättrats för konsumenterna sedan omregleringen av besiktningmarknaden och att det avser att följa den fortsatta utvecklingen på området.

När det gäller motionsyrkanden med förslag om tillgången till offentlig och kommersiell service och om behovet av satsningar på transportinfrastruktur framhåller trafikutskottet bl.a. regeringens bedömning i propositionen att beslutet om en ny nationell plan för perioden 2026–2037 inklusive fastställandet av slutliga ramar för länsplanerna för perioden 2026–2037 kommer att bidra till att stärka villkoren för att leva, bo och verka i hela landet. Trafikutskottet hänvisar även till vad det tidigare anfört om regeringens ekonomiska ram för åtgärder i den statliga transportinfrastrukturen, som enligt utskottet innebär en mycket angelägen satsning på en pålitlig transportinfrastruktur för att hela Sverige ska fungera (bet. 2024/25:TU5). Vid planering av investeringar och underhåll behövs enligt trafikutskottet en väl avvägd balans mellan insatser i glesbygd, på landsbygden och i stora och små städer som tar hänsyn till behovet av att upprätthålla en god framkomlighet och tillgänglighet för både enskilda och näringslivet i hela landet.

Vad gäller förslag om tillgången till posttjänster hänvisar trafikutskottet bl.a. till att utskottet senast i betänkande 2025/26:TU8 noterade de stora förändringar som i dag präglar postmarknadssektorn, med ett minskande antal brevfrösendelser samtidigt som paketmarknaden växer. Den pågående utvecklingen medför stora utmaningar på postmarknaden, och utskottet framhåller betydelsen av att det även i framtiden finns en samhällsomfattande posttjänst som svarar mot användarnas behov och de krav som användarna ställer på kvalitet och tillgänglighet.

Trafikutskottet instämmer även i flera av de bedömningar som regeringen gör i propositionen.

Mot denna bakgrund anser trafikutskottet att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandena. I yttrandet finns tre avvikande meningar (S, C, MP) i vilka företrädarna för respektive parti tillstyrker det egna partiets motionsförslag.

Tidigare riksdagsbehandling

Riksdagen behandlade under våren 2026 ett stort antal motionsyrkanden som är snarlika eller identiska med de som behandlas i detta avsnitt. Näringsutskottet behandlade och avstyrkte motionsyrkanden som berör frågan om statlig service på landsbygden och i glesbygd (bet. 2025/26:NU12 Regional

utvecklingspolitik). Vidare har utskottet behandlat och avstyrkt förslag om att öka den lokala konkurrensen på landsbygden för att säkra livsmedelsbutiker och service (bet. 2025/26:NU14 Näringspolitik). I båda betänkandena framhöll företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet sina uppfattningar i olika reservationer. Utskottet har under innevarande riksmöte även behandlat och avstyrkt motionsyrkanden om marknaden för fordonsbesiktning (bet. 2025/26:NU4 2025 års redogörelse för företag med statligt ägande). Företrädare för Socialdemokraterna, framförde sin syn i en reservation.

Motionsyrkanden med förslag om lokal statlig service och om de statliga servicekontoren har under 2026 även behandlats och avstyrkts av konstitutionsutskottet, senast i betänkande 2025/26:KU29 Offentlig förvaltning. Företrädare för Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet framförde sin syn i olika reservationer.

Motionsyrkanden med förslag om reglerad inställetid för polisen har behandlats och avstyrkts av justitieutskottet (bet. 2025/26:JuU31 Riksrevisionens rapport om Polisreformen 2015). Företrädare för Socialdemokraterna, Centerpartiet och Miljöpartiet framhöll sina uppfattningar i reservationer.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottets ställningstagande redovisas under följande rubriker:

- Offentlig och kommersiell service
- Kultur, folkbibliotek och studieförbund
- Kultur- och föreningsliv.

Offentlig och kommersiell service

Utskottet behandlar i detta avsnitt två motionsyrkanden med förslag med samma innebörd som yrkanden som behandlades och avstyrktes av utskottet tidigare under våren 2026. Det gäller dels ett yrkande med förslag om statlig service på landsbygden och i glesbygd (bet. 2025/26:NU12), dels ett yrkande om att öka den lokala konkurrensen på landsbygden för att säkra livsmedelsbutiker och service (bet. 2025/26:NU14). När det gäller dessa förslag vidhåller utskottet de uppfattningar som tidigare framförts, om att tillgång till offentlig service är en viktig förutsättning för att människor ska kunna bo och leva och för att företag ska kunna etablera sig och verka i hela landet. Utskottet vill även framhålla betydelsen av likvärdig tillgång till kommersiell och offentlig service och att serviceförsörjning är en grundläggande förutsättning för territoriell sammanhållning. Förslagen bör även denna gång lämnas utan åtgärd av riksdagen.

Utöver dessa förslag behandlas i avsnittet ett antal motionsyrkanden som har behandlats av andra utskott under innevarande riksmöte. Utskottet noterar att konstitutionsutskottet har behandlat och avstyrkt liknande yrkanden om

lokal statlig service och om de statliga servicekontoren (bet. 2025/26:KU29). Konstitutionsutskottet framhöll bl.a. i sitt ställningstagande att statlig närvaro och tillgång till offentlig service i hela landet är viktig för att förenkla för enskilda och för att öka medborgarnyttan samt hänvisade till de åtgärder som Statens servicecenter har vidtagit för att åstadkomma ett mer kostnadseffektivt servicekontorsnät.

Justitieutskottet behandlade motionsyrkanden om reglerad inställetid för polisen senast i april 2026 (bet. 2025/26:JuU31). Med hänvisning till att det är Polismyndigheten som själv har bäst förutsättningar att avgöra var polisstationer ska finnas och hur service och tillgänglighet ska kunna tillhandahållas på bästa sätt, avstyrktes motionsyrkandena. Näringsutskottet gör ingen annan bedömning i denna fråga.

Näringsutskottet noterar att socialutskottet i sitt yttrande föreslår att näringsutskottet ska avstyrka dels ett motionsyrkande med förslag om särskilda beredskapssjukhus, dels ett motionsyrkande med förslag om en översyn av apoteksmarknaden. Socialutskottet hänvisar till tidigare beredning av motsvarande yrkanden från den allmänna motionstiden 2025/26 och vad som då anfördes. Socialutskottet uppmärksammar att riksdagen tidigare har avslagit ett motsvarande motionsyrkande om beredskapssjukhus, bl.a. mot bakgrund av vissa lagändringar till följd av förslag i propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167) samt vissa andra vidtagna och pågående åtgärder (bet. 2025/26:SoU22). Även när det gäller förslag om en översyn av apoteksmarknaden hänvisar socialutskottet till vad det tidigare anförts, bl.a. att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket följer utvecklingen på apoteksområdet och att det i förordningen om bidrag till öppenvårdsapoteksservice av allmänt ekonomiskt intresse finns föreskrifter om det s.k. glesbygdsbidraget, med syftet att upprätthålla en god läkemedelsförsörjning i hela landet (bet. 2025/26:SoU14). Näringsutskottet gör ingen annan bedömning än socialutskottet.

Vidare hänvisar trafikutskottet i sitt yttrande till vad det tidigare har anförts när det gäller förslag i motioner som handlar om tillgänglighet till bilbesiktningen och om statlig kontroll över besiktningsmarknaden, om tillgången till posttjänster och om satsningar på landsbygdens infrastruktur (bet. 2024/25:TU5, bet. 2025/26:TU8, bet. 2025/26:TU9). Trafikutskottet lyfter bl.a. fram att det avser att fortsätta följa utvecklingen när det gäller marknaden för fordonsbesiktning och tillgängligheten till bilbesiktning i hela landet. Trafikutskottet framhåller även när det gäller tillgången till posttjänster att det är av stor betydelse att det även i framtiden kommer att finnas en samhällsomfattande posttjänst. Med hänvisning till pågående arbete och till de initiativ som regeringen har tagit på området föreslår trafikutskottet att näringsutskottet ska avstyrka de aktuella motionsyrkandena. Näringsutskottet delar trafikutskottets uppfattning.

Med hänvisning till vad som anförts ovan avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Kultur, folkbibliotek och studieförbund

I detta avsnitt behandlar utskottet motionsyrkanden med förslag om den regionala kulturen, om en konsekvensanalys av nedläggningar av folkbibliotek och om avvecklingen av studieförbunden i glesbygd och på landsbygden.

Näringsutskottet noterar att kulturutskottet i sitt yttrande välkomnar att regeringen i propositionen framför att tillgången till kultur bör vara god i hela landet och att skillnader i tillgången till kultur bör minska. En fungerande samverkan mellan stat, regioner och kommuner samt ett brett deltagande från civilsamhället och professionella kulturskapare är avgörande för att kulturen ska komma människor till del i hela landet, inklusive glesbygd och avlägsna områden, framhåller kulturutskottet. Vidare välkomnar kulturutskottet regeringens satsningar på att stärka elevers rätt till bemannade skolbibliotek, vilket bidrar till kulturutbudet i alla landets kommuner. Kulturutskottet föreslår mot denna bakgrund att näringsutskottet ska avstyrka de aktuella motionsyrkandena.

Näringsutskottet kan också konstatera att förslag om finansieringen av civilsamhällets organisationer och villkoren för civilsamhället behandlades av kulturutskottet under våren 2026, bl.a. i betänkande 2025/26:KrU8 Civila samhället, trossamfund och folkbildning. Kulturutskottet avstyrkte motionsyrkandet och hänvisade till införandet av det nya demokrativillkoret i förordningar om statsbidrag till det civila samhällets organisationer samt framhöll att bidragsgivningen till det civila samhället är stabil. Näringsutskottet noterar att motionsyrkanden som berör frågan om finansieringen av civilsamhället även har behandlats av kulturutskottet i betänkande 2025/26:KrU5 Tillgång till kultur. Kulturutskottet har under riksmötet även behandlat motionsyrkanden med förslag som på olika sätt berör tillgången till kultur i hela landet (bet. 2025/26:KrU5). I sitt ställningstagande välkomnade kulturutskottet bl.a. det pågående arbetet med kultursamverkansmodellen, vilken syftar till att föra kulturen närmare medborgarna och att ge regionerna ett ökat ansvar och en större frihet inom kulturområdet. Vidare bedömde kulturutskottet att kultursamverkansmodellen och andra bidrag till konst och kultur stärker infrastrukturen för kultur på kommunal, regional och nationell nivå så att kultur tillgängliggörs för invånare i hela landet. Kulturutskottet har under valperioden även behandlat och avstyrkt motioner med förslag om en konsekvensanalys av nedläggningar av folkbibliotek (bet. 2024/25:KrU7). Kulturutskottet hänvisade i sitt ställningstagande bl.a. till bibliotekslagens krav på att varje kommun ska ha folkbibliotek och till att regeringen för perioden 2024–2026 har avsatt 40 miljoner kronor årligen till folkbibliotekens läsförbättrande arbete för barn och unga.

De nu aktuella förslagen kan enligt näringsutskottets uppfattning avslås av riksdagen med hänvisning till dels kulturutskottets yttrande, dels de tidigare ställningstaganden som kulturutskottet gjort i dessa frågor.

Därmed avstyrker utskottet motionsyrkandena.

Kultur- och föreningsliv

I sitt yttrande till näringsutskottet behandlar kulturutskottet även ett motionsyrkande med förslag om att stärka kultur och föreningsliv på landsbygden. Näringsutskottet noterar att kulturutskottet i sitt yttrande framhåller att det delar regeringens ståndpunkt att det civila samhället bidrar till en hållbar landsbygdsutveckling och att folkbildningen är en viktig del av det civila samhället. Som framgår ovan har kulturutskottet under riksmötet även behandlat motionsyrkanden med förslag som på olika sätt berör tillgången till kultur i hela landet (bet. 2025/26:KrU5). Kulturutskottet har även behandlat och avstyrkt motionsyrkanden med förslag om folkbildningen och om studieförbunden (bet. 2025/26:KrU8). Kulturutskottet hänvisade då bl.a. till att förslag från Folkbildningsutredningen fortsatt bereds i Regeringskansliet. Näringsutskottet noterar även att kulturutskottet välkomnar att demokrati-villkoren för statens stöd till trossamfund och civilsamhället genomförs och att de nu även gäller statsbidrag till folkhögskolor och studieförbund. Det nu aktuella motionsyrkandet kan enligt näringsutskottets uppfattning avslås av riksdagen med hänvisning till dels kulturutskottets yttrande, dels de tidigare ställningstaganden som kulturutskottet har gjort i denna fråga.

Därmed avstyrks motionsyrkandet.

Transportsystem och infrastruktur

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden med förslag om bl.a. infrastruktur och kommunikationer på landsbygden, fungerande väg- underhåll, förbättrade tåg-, båt- och flygförbindelser, konnektivitet och bredbandsutbyggnad samt digital post. Utskottet hänvisar bl.a. till regeringens pågående arbete, genomförda insatser och tidigare beredning.

Jämför reservation 12 (S, V) och särskilt yttrande 2 (MP).

Propositionen

Regeringen framhåller att transportsystemet är en grundläggande förutsättning för att företag och människor ska kunna leva, bo och verka på landsbygderna. Bristande insatser för vägar, järnvägar, bredbandsfiber, mobilnät, kollektivtrafik och annan nödvändig infrastruktur är en stor utmaning som hindrar utvecklingen på landsbygderna, menar regeringen. Underhållet av det svenska väg- och järnvägsnätet behöver prioriteras och stärkas och investeringar i infrastruktur görs där det behövs. Därutöver behövs enligt regeringen digitala lösningar och en väl utbyggd digital infrastruktur för att göra landsbygderna mer attraktiva och funktionella för både boende och företag. Åtgärder för att

förbättra detta är avgörande och inkluderar såväl statliga insatser som incitament för privata aktörer att investera, anför regeringen.

När det gäller transportinfrastruktur bedömer regeringen att beslutet om en ny nationell plan för perioden 2026–2037 inklusive fastställandet av slutliga ramar för länsplanerna för perioden 2026–2037 kommer att bidra till att stärka villkoren för att leva, bo och verka i hela landet. En god standard och tillgänglighet på det enskilda vägnätet bedöms även bidra till likvärdiga förutsättningar. Den nya förordningen om statsbidrag till enskild väghållning, den tydligare rollen för Trafikverket och utökade resurser bidrar till att säkerställa de enskilda vägarnas funktion, menar regeringen. Regeringen bedömer även att flyget är viktigt för inrikes resor och har stor betydelse för Sveriges ekonomi, konkurrenskraft och öppenhet gentemot omvärlden. Flygplats-systemet anges vara grunden för en god tillgänglighet med flyg i hela landet, och regeringen framhåller att de samlade insatserna har lett till att flygplats-systemet har stärkts och kommer att stärkas i framtiden. När det gäller infrastruktur för konnektivitet bedömer regeringen att den digitala omställningen är viktig för hela Sveriges välbefinnande och att det alltid behöver finnas en tillförlitlig konnektivitet i Sverige och mot omvärlden. Den digitala infrastrukturen behöver också vara motståndskraftig, säker och främja konkurrenskraft, innovation och hållbarhet.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 5 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om stärkt infrastruktur och förbättrade kommunikationer för lands- och glesbygd. I yrkande 6 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att kollektivtrafik ska vara tillgänglig över hela landet och att den ska vara prisvärd, klimatsmart och jämlik och i yrkande 7 lämnar motionärerna ett förslag till tillkännagivande om den nationella betydelsen av goda förbindelser till och från Gotland, inbegripet rimliga transportkostnader. I yrkande 8 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att satsningar på järnvägs- och vägunderhåll kan bidra till att stärka konjunkturen, öka sysselsättningen och bidra till att Sverige håller samman. I yrkande 9 föreslås ett tillkännagivande om att stärka statens förmåga och ambition att upphandla såväl tåg- som flygförbindelser för att binda samman vårt geografiskt stora land, och i yrkande 10 föreslås ett tillkännagivande om vikten av fungerande vägunderhåll, inte minst på landsbygden och i det finmaskiga vägnätet i glesbygden, och om att arbetet med att öka bärligheten i det svenska vägnätet måste fortsätta för att säkerställa vägnätets robusthet och kapacitet. Vidare föreslår motionärerna i yrkande 13 ett tillkännagivande om att på sikt införa ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige och i yrkande 24 ett tillkännagivande om bättre konnektivitet inklusive bredband i hela landet. I yrkande 25 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att genomföra förslagen från Utredningen om digital post om att statliga myndigheter, kommuner och

regioner ska vara skyldiga att skicka myndighetspost till enskilda som har en digital brevlåda. I yrkande 26 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen behöver fortsätta att beakta stöd för utbyggnad av bredband i områden där marknadskrafterna inte räcker till. I yrkande 27 föreslås därefter ett tillkännagivande om att den nationella bredbandsstrategin behöver uppdateras och anpassas till det förändrade säkerhetsläget och i yrkande 28 förordas ett tillkännagivande om att utbyggnaden av 5G och utvecklingen av 6G och 7G måste vara en högt prioriterad fråga.

Trafikutskottets yttrande

I sitt yttrande 2025/26:TU5y till näringsutskottet behandlar trafikutskottet bl.a. motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 5–10, 13, 24 och 26–28.

Mot bakgrund av motionsyrkanden med förslag om behovet av satsningar på transportinfrastruktur lyfter trafikutskottet i yttrandet bl.a. fram betydelsen av den regionala planeringen och framhåller att transportinfrastrukturen bidrar till att stärka näringslivets förutsättningar och till regional utveckling och landsbygdsutveckling. Trafikutskottet påpekar att motsvarande frågor bl.a. har behandlats av utskottet i betänkande 2024/25:TU5 Infrastrukturförslag där utskottet framhöll att underhållet av det svenska väg- och järnvägsnätet behöver stärkas och därför måste prioriteras. Med anledning av motionsyrkanden med förslag om kollektivtrafik hänvisar trafikutskottet till vad det senast anförde i betänkande 2025/26:TU15 Järnvägs- och kollektivtrafikfrågor, om att det enligt kollektivtrafiklagen är regionerna och kommunerna som gemensamt ansvarar för den regionala kollektivtrafiken. I ansvaret ligger att fastställa behov och mål för den regionala kollektivtrafikförsörjningen liksom att besluta om trafikering och prissättning. Trafikutskottet konstaterar även att det inom branschen pågår ett arbete med att hitta alternativa finansieringskällor för att kunna hålla biljettpiserna nere.

När det gäller förslag om behovet av att stärka statens förmåga och ambition att upphandla tåg- och flygförbindelser hänvisar trafikutskottet till tidigare ställningstaganden (bet. 2025/26:TU15). Trafikutskottet anger att det delar regeringens utgångspunkt att villkoren för att leva, bo och verka i hela landet ska stärkas och att det är angeläget med en god tillgänglighet till landets olika delar. Trafikutskottet påminner även dels om Trafikverkets uppdrag att ingå och ansvara för statens avtal om transportpolitiskt motiverad interregional kollektivtrafik, dels om att regeringen i oktober 2025 gav Trafikverket i uppdrag att utreda statens åtagande för nattågstrafik. Regeringen har även utökat stödet till regionala icke-statliga flygplatser samt ökad kapacitet och förbättrad tillgänglighet till och från Arlanda flygplats.

När det gäller förslag om vikten av goda förbindelser till och från Gotland hänvisar trafikutskottet till att det senast i betänkande 2025/26:TU10 Sjöfartsfrågor uttalade sig om betydelsen av en välfungerande färjetrafik som tillgodoser invånarnas och näringslivets transportbehov och som främjar regional utveckling. Trafikutskottet framhåller också regeringens uppdrag till

Trafikverket att inför nästa upphandling 2035 ta fram förslag om statligt ägda fartyg med utgångspunkt i alternativa modeller för färjetrafik till och från Gotland och att se över möjligheten att vidta åtgärder som dämpar prisutvecklingen redan under den innevarande avtalsperioden. Trafikutskottet pekar även på att regeringen i vårändringsbudgeten för 2026 har föreslagit ett stöd för att sänka biljettpriserna för både flyg och båt till Gotland som ett steg för att stärka Gotlandstrafiken.

När det gäller förslag om bättre konnektivitet, digital infrastruktur, bredbandsutbyggnad och om utvecklingen av 5G, 6G och 7G hänvisar trafikutskottet i första hand till vad utskottet har anfört i dessa frågor i betänkandet 2025/26:TU8 Digitaliserings- och postfrågor. Trafikutskottet understryker bl.a. att tillgången till elektroniska kommunikationer är av mycket stor betydelse för att bl.a. öka användningen av digital teknik, vilket i sin tur är en kritisk faktor för Sveriges konkurrenskraft och för en hållbar samhällsutveckling. Trafikutskottet hänvisar även till att regeringen har aviserat att en översyn av digitaliseringspolitiken pågår.

Mot denna bakgrund anser trafikutskottet att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandena. I yttrandet finns tre avvikande meningar (S, C, MP) vari de här aktuella motionsyrkandena tillstyrks i en avvikande mening (S).

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att regeringen i propositionen framhåller att en fungerande och väl utbyggd infrastruktur är en grundläggande förutsättning för att företag och människor ska kunna leva, bo och verka i hela landet. Utskottet delar denna uppfattning. Regeringen bedömer även att en ny nationell plan för transportinfrastruktur för perioden 2026–2037 och fastställandet av ramar för länsplanerna för 2026–2037 kommer att vara av stor betydelse för landsbygdernas boende, besökare och näringsliv. Utskottet instämmer med regeringen i att det behövs såväl investeringar i transportinfrastruktur som i digital infrastruktur och att detta har stor betydelse för landsbygdernas attraktionskraft och funktionalitet. Utskottet kan konstatera att regeringen i propositionen redovisar ett stort antal beslutade och aviserade insatser som sammantaget syftar till att bidra till starkare landsbygder i hela landet.

Utskottet kan även konstatera att samtliga motionsförslag som rör transportsystem och infrastruktur har ett innehåll som liknar eller är likalydande med motionsyrkanden som har behandlats och avstyrkts av trafikutskottet i närtid. Det handlar exempelvis om förslag om förbättrad infrastruktur, kommunikationer och kollektivtrafik på landsbygden och i glesbygd, om färjeförbindelserna till Gotland, om satsningar på väg- och järnvägsunderhåll, om tillgången till posttjänster och om bättre konnektivitet och bredband i hela landet. Mot den bakgrunden har trafikutskottet förordat att näringsutskottet ska avstyrka förslagen. Näringsutskottet gör ingen annan bedömning än trafikutskottet.

Mot denna bakgrund avstyrks samtliga motionsyrkanden.

Reservationer

1. Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik, punkt 2 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 1, 16, 20 och 35 samt avslår motionerna

2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 samt

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Att hela Sverige ska leva och att landsbygderna behöver ges förutsättningar att stärkas och utvecklas är en av vårt lands viktigaste framtidsfrågor. Vi har ingen annan åsikt än regeringen när det gäller propositionens förslag om regionernas samrådskyldighet, men vi menar att det är anmärkningsvärt och ambitionslöst att propositionen saknar andra förslag inom glesbygds- och landsbygdsutvecklingsområdet.

Under lång tid har staten dragit sig tillbaka från lands- och glesbygden och lämnat över alltför mycket till marknadslösningar, något som inte alltid har fungerat där avstånden är långa och befolkningsunderlaget litet. Om det ska gå att bo, arbeta och driva företag i hela Sverige går det inte att service såsom bensinstationer, apotek, veterinärverksamhet eller bilprovning förlorar, för då blir det svårare att klara vardagen, rekrytera personal, investera och behålla verksamhet. Vi anser att regeringen behöver vidta åtgärder mot de marknadsmisslyckanden som drabbat Sveriges landsbygder och säkra tillgången till grundläggande service på landsbygden och i glesbygd, från drivmedel till medicin. Staten bör ta ett större ansvar när marknaden inte levererar den infrastruktur som företag och människor är beroende av.

Kommuner och regioner är grunden för Sveriges decentraliserade välfärdsmodell. Det lokala självstyret ger stor frihet att utforma och ansvara för verksamheten utifrån lokala behov. Det är en bra och välfungerande modell. Men skillnaderna är alltjämt för stora och värst är det för små glesbygdskommuner och för kommuner med låg skattekraft. Eftersom välfärdskostnaderna ofta är relativt sett större i glesbygd och i kommuner med stora

socioekonomiska utmaningar, samtidigt som den finansiella bärkraften är låg, anser vi att det kommunala utjämnningssystemet bör uppdateras så att det speglar verkligheten. Vi förordar ett uppdaterat, mer utjämnande utjämnings-system för en mer likvärdig service och välfärd i hela landet baserat på det förslag som Utjämningskommittén har lämnat. Sverige tjänar inte på att landet glider isär. Det handlar om att skapa likvärdiga förutsättningar för alla kommuner och regioner så att hela Sverige kan leva och växa. Det är för oss en fråga om rättvisa. Det behövs även riktade åtgärder mot kommuner i glesbygd så att en bra samhällsservice och en god välfärd kan garanteras. Därför vill vi se ett glesbygdspaket, där en del är ökade satsningar på små och glesbefolkade kommuner. Det är särskilt viktigt i avvaktan på ett nytt utjämningsystem.

Vidare anser vi att politiken i alla delar behöver landsbygdssäkras. Det innebär att nya förslag ska analyseras utifrån hur de påverkar människor, företag och service på landsbygden. Vi anser även att regeringen bör arbeta vidare med en lösning som bibehåller den regionala förankring som finns i strukturfondspartnerskapen.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

2. Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik, punkt 2 (V, C)

av Anders Ådahl (C) och Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 2 samt avslår motionerna

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 1, 16, 20 och 35 samt

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 4.

Ställningstagande

Regeringen har återkommande betonat landsbygdens betydelse för Sveriges sammanhållning, totalförvar och konkurrenskraft. I praktiken har dock politiken under valperioden präglats av bristande reformkraft och neddragningar som försvagat förutsättningarna för boende och företag på landsbygderna. Nedstängningar av lokala servicekontor, avsaknaden av verkliga regelförenklningar och oklara besked kring energiförsörjning och skogspolitik har skapat en betydande osäkerhet. Förtroendet för statens närvaro i hela landet har försvagats. Vi menar att det är avgörande att landsbygderna ges stabila

spelregler, närvarande myndigheter och rättvisa förutsättningar, och detta är något som regeringen inte har säkerställt.

Vi välkomnar förslaget om att förtydliga regionernas samrådsskyldighet gentemot civilsamhället och utbildningsaktörer. Det är en rimlig och viktig justering, men det är också propositionens enda konkreta förslag. I övrigt består propositionen huvudsakligen av beskrivningar av nuläget och sammanställningar av redan beslutade eller aviserade åtgärder. Propositionen saknar alltifrån satsningar på vägar, järnväg, kollektivtrafik och bredbandsutbyggnad till reformer som stärker landsbygdkommunernas ekonomiska förutsättningar. Att regeringen betonar ett underifrånperspektiv är positivt, men propositionen skulle ha behövt innehålla förslag på verktyg som faktiskt flyttar makt och resurser till lokalsamhällen, kommuner och regioner.

Mot denna bakgrund bör regeringen ta fram en ny, samlad och mer ambitiös reformagenda för landsbygderna som innehåller konkreta verktyg för lokal utveckling. Ett centralt inslag i en sådan agenda är att de värden som skapas lokalt också ska stanna lokalt. När el produceras, mineraler bryts och naturresurser brukas går i dag en oproportionerligt stor del av vinsterna till statskassan, medan lokalsamhället får bära kostnaderna. Vi föreslår därför att skattebaserna ska regionaliseras, där fastighetsskatten från elproducerande anläggningar och intäkter från mineralavgifter i högre grad tillfaller de kommuner där verksamheten bedrivs. Det är den typen av strukture reformer som skapar rättvisa förutsättningar, stärker kommunernas ekonomi och ökar den lokala framtidstron. Mer makt, mandat och resurser bör därmed decentraliseras för att stärka det lokala beslutsfattandet.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

3. Ett starkt lokalsamhälle och en effektiv landsbygdspolitik, punkt 2 (MP)

av Katarina Luhr (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 4 och avslår motionerna

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 1, 16, 20 och 35 samt 2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

De svenska landsbygderna har under lång tid stått för en stor del av Sveriges resursutvinning utan att få ta skälig del av de värden som genereras. Mineralutvinning och energiproduktion skapar stora värden för hela landet, men de negativa effekterna i form av påverkan på friluftsliv och miljö, naturturism och rennäring märks på lokal nivå. Under Miljöpartiets tid i regering utreddes frågan om återbäring på vindkraften (SOU 2023:18 Värdet av vinden). Regeringen har nu dröjt flera år med att ta förslagen vidare. Jag anser att kommuner och regioner ska få permanent återbäring från vind- respektive vattenkraft.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

4. Civilsamhällets organisationer, punkt 3 (S, V, C, MP)

av Anders Ådahl (C), Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Katarina Luhr (MP), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi är positiva till propositionens enda konkreta förslag som innebär att regionerna i sin roll som regionalt utvecklingsansvariga har skyldighet att samråda med företrädare för det civila samhällets organisationer och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet. Vi är däremot mycket kritiska till att regeringen inte möter upp förslaget med ökad finansiering och konstaterar att regeringen snarare har skurit ned på medel till civilsamhället. Vår uppfattning är att regeringen i propositionen lyfter fram civilsamhällets roll, men utan att ge organisationerna förutsättningar att bära ansvaret. Regeringen har därmed inte tagit till sig av den kritik som har framförts när det gäller bristen på finansiering kopplat till förslaget. Regeringen har tvärtom gjort omfattande nedskärningar på viktiga delar av civilsamhället, såsom service, studieförbund och kooperativ utveckling. Exempelvis beslutade regeringen i december 2025 att upphäva förordningen (2001:1194) om statsbidrag till kooperativ utveckling. Detta beslut hotar bl.a. Coompanion, vars verksamhet stärker civilsamhället genom att främja kooperativt entreprenörskap, social innovation och samverkan för hållbar lokal utveckling. Regeringen har även skurit ned i budgeten för Statens servicecenter, vilket

resultat i omfattande stängningar av lokala servicekontor. Trots detta framhåller regeringen i propositionen att den lokala statliga servicen måste säkras och att lokala servicekontor är en viktig verksamhet för att erbjuda personlig service från statliga myndigheter. Det är en tydlig skillnad mellan regeringens ord och handling. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med besked om ökad finansiering för att stärka civilsamhällets deltagande i regional utveckling.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

5. Företagande och investeringar, punkt 4 (S, V)

av Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 14, 17–19 och 34.

Ställningstagande

Hela landet behöver hålla ihop. Vi anser att regeringens låga ambitioner för näringslivsutvecklingen särskilt drabbar gles- och landsbygdsområdena. Vi anser att ett landsbygdslyft behöver genomföras så att det är möjligt att leva, arbeta och bygga sin framtid i hela landet. Genom att stödja mindre och glest befolkade kommuners näringslivsutveckling skapas förutsättningar för lokal tillväxt och bättre möjligheter för små och medelstora företag. Näringslivet på landsbygden och i glesbygd behöver även ges bättre förutsättningar för att skapa och behålla jobb genom riktade stöd till utveckling. Vi vill även utveckla de regionala exportcentren för att stödja det regionala exportfrämjandet, så att små och medelstora företag får bättre stöd att nå nya marknader. Investeringsfrämjandet ska inriktas på att utveckla styrkeområden, driva den gröna och digitala omställningen, främja jobb och tillväxt i hela landet samt stärka svensk motståndskraft. Därutöver vill vi se krav på kortare betaltider och att myndighetskontakter underlättas.

Vidare menar vi att förutsättningarna för en framgångsrik skogsnäring behöver stärkas, med ökad förädlingsnivå och fler jobb. Skogens roll som motor för jobb, investeringar och ekonomisk trygghet på landsbygden är avgörande. Vi vill även framhålla att Sverige behöver stå upp för ett svenskt hållbart skogsbruk i EU. Med förbättrad skogsskötsel, variationsrikt skogsbruk och växtförädling kan kolinlagring, biologisk mångfald och virkestillväxt

öka. Rådgivning och forskning möjliggör hållbart brukande, samtidigt som skogsägare behöver bättre ersättning när skyddsvärd skog bevaras.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

6. Kompetensförsörjning och utbildning, punkt 5 (S, V, MP)

av Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Katarina Luhr (MP), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 30.

Ställningstagande

Det behövs bättre förutsättningar för jobb i hela landet. Arbetsmarknadsutbildningar bör utformas utifrån lokala kompetensbehov och byggas ut så att fler kan utbilda sig till yrken där det råder lokal brist på arbetskraft. Med en bättre arbetsmarknadspolitik kan politiken bidra till att fler kan ta de nya jobben som växer fram.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

7. Offentlig och kommersiell service, punkt 6 (S, V)

av Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 2–4, 11, 12, 15, 21–23 och 29 samt

avslår motionerna

2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3 och

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

För att människor och företag ska kunna leva och verka på landsbygden och i glesbygd måste grundläggande kommersiell service säkerställas. På få områden visar sig marknadsmisslyckandena så tydligt som på landsbygderna, där marknadskrafterna styr verksamheter från glesbygder till tätorter och storstadsområden. Exempelvis är det uppenbart att tiden sprungit ifrån 2009 års apoteksavreglering och det är därför dags för en genomgripande översyn av apoteksmarknaden. Det är även viktigt att det finns tillgång till bilbesiktning i hela landet. Därför är det nödvändigt att se över möjligheterna till ökad statlig kontroll över besiktningmarknaden. Vidare bör tillgången till posttjänster finnas i hela landet, i såväl stad som landsbygd. Det är därför viktigt att postväsendet i sin helhet inte överläts till marknaden.

Vi anser att staten ska ta ett större ansvar när marknaden inte levererar den infrastruktur som företag och människor är beroende av. När staten drar sig undan drar också kapital och investeringar vidare. Därför vill vi att fler myndigheter och statliga jobb ska lokaliseras utanför storstäderna, att statliga servicekontor ska utvecklas och att bredband ska byggas ut så att företag kan etablera sig, expandera och skapa jobb i hela Sverige. Vi anser att servicekontor som har stängts ned ska öppnas upp igen och att servicekontoren ska fortsätta utvecklas.

För att stimulera det lokala näringslivet behövs en lokalt förankrad bank- och finansmarknad. I många delar av landet finns det inte längre någon lokal bankverksamhet, vilket medför sämre förutsättningar för att starta och driva företag. Detta medför även sämre regional utveckling och färre företag. En lösning är att låta statens servicekontor fungera som mötesplats mellan finansiella institutioner och lokalsamhälle. Vi menar att regeringen därför bör utreda hur Statens servicecenter kan medverka till att möjliggöra mötesplatser mellan finansservice och lokala aktörer i kommuner utan fysiskt bankkontor.

Även jordbrukets förutsättningar behöver förbättras. Vi vill se en livsmedelsstrategi som säkerställer ett lönsamt, robust och hållbart jordbruk. Genom att bl.a. använda EU-medel från regionalstödet för att säkra livsmedelsbutiker kan den lokala konkurrensen på landsbygden ökas.

Vi vill utreda s.k. inställetid för polisen som innebär att polis ska kunna vara på plats i rimlig tid oavsett var i landet man bor, på samma sätt som det fungerar för räddningstjänsten. Människor i hela landet – oavsett postnummer – ska kunna räkna med att få hjälp i tid. Det handlar inte bara om trygghet utan också om rättvisa.

Vi anser även att det behöver inrättas särskilda beredskapssjukhus, och att Gotland och norra Sverige bör prioriteras för detta.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

8. Offentlig och kommersiell service, punkt 6 (C)

av Anders Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3 och
avslår motionerna

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 2–4, 11, 12, 15, 21–23
och 29 samt

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Landsbygdernas utveckling avgör Sveriges utveckling. Jag kan konstatera att Sveriges landsbygder står inför avgörande utmaningar, bl.a. när det gäller kompetensförsörjning, service, infrastruktur, kapitalförsörjning, energiomställning och förutsättningar för företagande. Dessa utmaningar kräver en politik som genomför de nödvändiga investeringarna, sätter de långsiktiga spelreglerna och som litar på den kraft som går att åstadkomma genom en dynamisk och decentraliserad styrning. Tyvärr är regeringens proposition inte någon reformagenda utan snarare en redovisning som inte ger landsbygderna de verktyg eller de resurser som krävs.

Regeringen saknar såväl reformkraft som en sammanhållen strategi. Jag menar att regeringens passivitet riskerar att hämma utvecklingen i stora delar av landet. Enligt min uppfattning bör regeringen återkomma till riksdagen med en mer ambitiös och handlingsinriktad politik, med förslag om en förbättrad statlig service, kraftfulla satsningar på landsbygdens infrastruktur och åtgärder som stärker landsbygdskommuner med svag skattekraft. Regeringens förslag bör bl.a. även omfatta

- större landsbygdssatsningar på infrastruktur, service, innovation och företagande
- en decentraliseringsreform som ger kommuner och lokalsamhällen mer inflytande
- en tydlig och långsiktig politik för energi, jord- och skogsbruk
- förstärkta förutsättningar för lokalt ägande och samarbete
- en nationell strategi med mätbara mål för hur landsbygdernas utvecklingskraft ska stärkas.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

9. Offentlig och kommersiell service, punkt 6 (MP)

av Katarina Luhr (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 2 och avslår motionerna

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 2–4, 11, 12, 15, 21–23 och 29 samt

2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Sveriges lands- och glesbygder har en enorm potential. Här finns starka och drivna lokalsamhällen, innovativa företag och entreprenörer samt förutsättningar för hållbart brukande av skog och mark, livsmedelsförsörjning, mer förnybar energi och stärkt krisberedskap. Men under lång tid har det offentliga dragit sig tillbaka från Sveriges landsbygder, vilket har lett till bristande tillgång till välfärd, service och infrastruktur. Enligt min uppfattning krävs det ett helhetsgrepp för att vända trenden och säkra en hållbar och rättvis samhällsutveckling i hela landet. Landsbygdspolitik får dock inte reduceras till att handla om ett fåtal enskilda frågor. För att förbättra förutsättningarna att bo och verka på landsbygden krävs att all relevant politik utformas för att fungera på landsbygder såväl som i städer.

För en hållbar samhällsutveckling på landsbygden och i glesbygd krävs förbättrade förutsättningar för investeringar, bostäder, samhällsservice, civilsamhälle och kultur. Utöver detta anser jag att det bör införas ett landsbygdsavtal som likt de tidigare stadsmiljöavtalen ska ge regioner och kommuner möjligheten till statlig medfinansiering för åtgärder som genomförs i nära samarbete med näringsliv och civilsamhälle. Syftet med åtgärderna ska vara att förbättra tillgången till offentlig och kommersiell service samt minska behovet av långa transporter. Det kan exempelvis handla om satsningar på lanthandlar med ombud, förbättrade vägar, grannskapskontor eller anropsstyrd kollektivtrafik. De statliga servicekontoren bör också utvecklas och få förstärkta resurser.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

10. Kultur, folkbibliotek och studieförbund, punkt 7 (S, V, C, MP)

av Anders Ådahl (C), Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Katarina Luhr (MP), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 31–33.

Ställningstagande

Under denna valperiod har regeringen gjort olyckliga neddragningar på studieförbunden, vilket särskilt har drabbat infrastrukturen för kultur och bildning i glesbygd och på landsbygden. Vi anser att avvecklingen av studieförbunden i glesbygds- och landsbygdsområden måste motverkas och att den regionala kulturen behöver värnas. Det behövs också en omfattande konsekvensanalys av nedläggningarna av folkbibliotek.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

11. Kultur- och föreningsliv, punkt 8 (S, V, C, MP)

av Anders Ådahl (C), Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Katarina Luhr (MP), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 3.

Ställningstagande

För en hållbar samhällsutveckling på landsbygden och i glesbygd krävs förbättrade förutsättningar för investeringar, bostäder, samhällsservice, civilsamhälle och kultur. Det är vår uppfattning att kultur- och föreningslivet på landsbygden bör stärkas genom satsningar på studieförbund och lokala

arrangörer samt genom att vidareutveckla och stärka kultursamverkansmodellen. Civilsamhället bär en stor del av kulturen i mindre orter och på landsbygden och bör ges långsiktigt stöd för att fortsätta vara fundament till kulturens utveckling.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkänna för regeringen.

12. Transportsystem och infrastruktur, punkt 9 (S, V)

av Fredrik Olovsson (S), Mattias Jonsson (S), Isak From (S), Birger Lahti (V), Daniel Vencu Velasquez Castro (S) och Kristoffer Lindberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkandena 5–10, 13 och 24–28.

Ställningstagande

I stora delar av landet är bilen en nödvändighet, kollektivtrafiken begränsad och avstånden till arbete, service och utbildning långa. När vägar förfaller, tåg- och flyglinjer försvinner och laddinfrastrukturen brister drabbar det inte alla lika utan slår mot vanligt folk, företag och lokalsamhällen som är beroende av fungerande kommunikationer. Kollektivtrafiken måste vara tillgänglig över hela landet och den ska vara prisvärd, klimatsmart och jämlik. För att stärka kollektivtrafikens attraktivitet bör ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige införas på sikt. Vidare behöver statens förmåga och ambition att upphandla såväl tåg- som flygförbindelser stärkas. Det är även viktigt med fortsatta satsningar på vägunderhåll och att arbetet med att öka bärigheten i det svenska vägnätet fortsätter för att säkerställa vägnätets robusthet och kapacitet.

Vi vill alltså sammantaget se bättre vägunderhåll på landsbygden och i glesbygd, stärka järnvägen, stoppa nattågsdöden, och värna de regionala flygplatserna. Vi vill även bygga ut laddinfrastrukturen i hela landet och förbättra vinterväghållningen så att infrastrukturen fungerar i hela landet, inte bara där flest människor bor. När människor och företag i glesbygd och på landsbygden kan lita på att transporter, pendling och resor fungerar, då förbättrar vi både vardagen för vanligt folk och Sveriges konkurrenskraft. Satsningar på järnvägs- och vägunderhåll kan bidra till att stärka konjunkturen, öka sysselsättningen och bidra till att Sverige håller samman.

Gotland har speciella utmaningar. De höga kostnaderna för Gotlands- trafik, för enskilda och för företag, måste få en lösning. Vid sidan om den

viktiga frågan om rimliga kostnader för färjetrafiken är det också av stor vikt att frågan ses ur ett beredskapsperspektiv. Förbindelserna måste fungera även i ett försämrat säkerhetsläge.

Bättre konnektivitet, inklusive bredband, är grundläggande i hela landet. I många områden räcker dock inte marknadskrafterna till. Stöd för bredbandsutbyggnad behöver finnas så att människor och företag på landsbygden och i glesbygd kan bo, arbeta och driva verksamhet. Den nationella bredbandsstrategin behöver uppdateras och anpassas till det förändrade säkerhetsläget. Därutöver måste utbyggnaden av 5G och utvecklingen av 6G och 7G vara en högt prioriterad fråga. För glesbygdens skull är det även hög tid att genomföra förslagen från Utredningen om digital post (SOU 2024:47) om att statliga myndigheter, kommuner och regioner ska vara skyldiga att skicka myndighetspost till enskilda som har en digital brevlåda.

Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Särskilda yttranden

1. Företagande och investeringar, punkt 4 (MP)

Katarina Luhr (MP) anför:

Jag har i det föregående ställt mig bakom utskottets förslag att riksdagen bör avslå motionsyrkanden om företagande och investeringar. Jag vill här förtydliga att detta ställningstagande inte innebär att jag delar regeringens uppfattning om hur politiken bör bedrivas inom detta område. I detta sammanhang vill jag särskilt förtydliga min uppfattning när det gäller skogens roll som motor för jobb, investeringar och ekonomisk trygghet på landsbygden, vilket berörs i motion 2025/26:4026 (S). Jag anser att politiken behöver skapa bättre förutsättningar för ett mer motståndskraftigt skogsbruk och skogsnäring, med fler lokala jobb och förädlingsindustrier och ta tillvara möjligheterna att arbeta för ett högre förädlingsvärde. Detta kan göras med utgångspunkt i att stärka och bevara den biologiska mångfalden, skogarnas multifunktionalitet, kol-inlagring och resiliens mot klimatförändringar. Denna uppfattning kommer tillsammans med hur Miljöpartiet i övrigt ser på frågor om skogsbruk att förtydligas och föras fram av andra företrädare för mitt parti senare under våren 2026 i samband med miljö- och jordbruksutskottets beredning av proposition 2025/26:242 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (bet. 2025/26: MJU29).

2. Transportsystem och infrastruktur, punkt 9 (MP)

Katarina Luhr (MP) anför:

Jag har ställt mig bakom utskottets förslag om att riksdagen bör avslå motionsyrkanden med olika förslag om transport och infrastruktur. Mitt ställningstagande innebär dock inte att jag stöder den politik som regeringen för på detta område. Enligt min uppfattning kännetecknas regeringens politik av felprioriteringar som inte gagnar de klimatåtgärder som jag anser är nödvändiga. Företrädare för Miljöpartiet har i olika sammanhang fört fram olika förslag inom området transport och infrastruktur som skulle vara till gagn för landets invånare i hela Sverige, inte minst för dem som bor på landsbygden. Jag menar att det är först när människor och företag i glesbygd och på landsbygden kan lita på att transporter, pendling och resor fungerar, som politiken kan förbättra såväl vardagen för människor som Sveriges konkurrenskraft. När det gäller konkreta förslag på området vill jag hänvisa till motion 2024/25:3235 (MP) som hanterades av trafikutskottet hösten 2024 i samband med beredningen av infrastrukturpropositionen (prop. 2024/25:28). I den nämnda motionen framförs en rad förslag, bl.a. när det gäller underhåll av vägar och järnvägar, statens upphandling av tågförbindelser och tillgången till kollektivtrafik i hela landet.

3. Särskilt yttrande (V)

Birger Lahti (V) anför:

Jag kan tyvärr konstatera att regeringens proposition om en politik för starkare landsbygder innehåller få konkreta förslag utan den är snarare att likna vid en redogörelse över regeringens arbete. Jag vill därför i detta särskilda yttrande kort redogöra för min syn på vilken politik och vilka åtgärder som krävs för att bidra till starkare gles- och landsbygder och för att hela Sverige ska leva. Eftersom Sverige har stora och växande regionala skillnader krävs en politik som bygger på långsiktigt engagemang, samverkan, ett ökat regionalt inflytande och att staten tar ett tydligt ansvar för att säkerställa en grundläggande service i hela landet. Jag förordar således en aktiv regionalpolitik som ger alla kommuner likvärdiga möjligheter och som garanterar service, utbildning och infrastruktur över hela Sverige. Jag vill även understryka studieförbundens och folkhögskolornas viktiga roll för landsbygden samt tillgången till kultur och idrott. Vidare anser jag att produktionsbaserad ersättning för vatten- och vindkraft behöver införas, att fastighetsskatten för elproducerande fastigheter ska stanna lokalt och att mineralersättningen ska höjas. I förekommande fall har jag i detta betänkande valt att ställa mig bakom förslag som förts fram av andra partier eftersom de sammanfaller med den politik som jag vill se och som enligt min uppfattning skulle vara till gagn för de människor som lever i Sveriges gles- och landsbygdsområden.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:158 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar.

Följdmotionerna

2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta åtgärder mot de marknadsmisslyckanden som drabbat Sveriges landsbygder och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att säkra tillgången till grundläggande service på lands- och glesbygd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvecklingen av statliga servicekontor och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta statens servicekontor fungera som mötesplats mellan finansiella institutioner och lokalsamhälle och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stärkt infrastruktur och förbättrade kommunikationer för lands- och glesbygd och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kollektivtrafik ska vara tillgänglig över hela landet och att den ska vara prisvärd, klimatsmart och jämlik samt tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den nationella betydelsen av goda förbindelser till och från Gotland, inbegripet rimliga transportkostnader, och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att satsningar på järnvägs- och vägunderhåll kan bidra till att stärka konjunkturen, öka sysselsättningen och bidra till att Sverige håller samman och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka statens förmåga och ambition att upphandla såväl tåg- som

- flygförbindelser för att binda samman vårt geografiskt stora land och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av fungerande vägunderhåll, inte minst på landsbygden och i det finmaskiga vägnätet i glesbygden, och om att arbetet med att öka bärigheten i det svenska vägnätet måste fortsätta för att säkerställa vägnätets robusthet och kapacitet och tillkännager detta för regeringen.
  11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att bilbesiktning finns tillgänglig över hela landet och tillkännager detta för regeringen.
  12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur ökad statlig kontroll över besiktningmarknaden i Sverige ska kunna gå till och tillkännager detta för regeringen.
  13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att på sikt införa ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.
  14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja mindre och glest befolkade kommuners näringslivsutveckling och tillkännager detta för regeringen.
  15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka den lokala konkurrensen på landsbygden genom att bl.a. använda EU-medel från regionalstödet för att säkra livsmedelsbutiker och service och tillkännager detta för regeringen.
  16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör arbeta vidare med en lösning som bibehåller den regionala förankring som finns i strukturfondspartnerskapen och tillkännager detta för regeringen.
  17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla det regionala exportfrämjandet och tillkännager detta för regeringen.
  18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att små och medelstora företag ska få bättre stöd att nå nya marknader, och tillkännager detta för regeringen.
  19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att investeringsfrämjandet ska inriktas på att utveckla styrkeområden, driva den gröna och digitala omställningen, främja jobb och tillväxt i hela landet samt stärka svensk motståndskraft och tillkännager detta för regeringen.
  20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett uppdaterat, mer utjämnande utjämningsystem för en mer likvärdig service och välfärd i hela landet baserat på Utjämningskommitténs förslag och tillkännager detta för regeringen.
  21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av särskilda beredskapssjukhus, där Gotland och Norra Sverige bör prioriteras, och tillkännager detta för regeringen.

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tiden sprungit ifrån 2009 års apoteksavreglering och att det är dags för en genomgripande översyn av apoteksmarknaden och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa inställetid för polisen så att människor i hela landet – oavsett postnummer – ska kunna räkna med att få hjälp i tid, eftersom det inte bara handlar om trygghet utan också om rättvisa, och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre konnektivitet inklusive bredband i hela landet och tillkännager detta för regeringen.
25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra förslagen i Utredningen om digital post – om att statliga myndigheter, kommuner och regioner ska vara skyldiga att skicka myndighetspost till enskilda som har en digital brevlåda – och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen behöver fortsätta att beakta stöd för utbyggnad av bredband i områden där marknadskrafterna inte räcker till, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nationella bredbandsstrategin behöver uppdateras och anpassas till det förändrade säkerhetsläget och tillkännager detta för regeringen.
28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utbyggnaden av 5G och utvecklingen av 6G och 7G måste vara en högt prioriterad fråga och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillgång till posttjänster ska gälla i hela landet, såväl stad som landsbygd, samt att postväsendet i sin helhet inte bör få överlåtas till marknaden och tillkännager detta för regeringen.
30. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att arbetsmarknadsutbildningarna ska byggas ut så att fler kan utbilda sig till yrken där det råder lokal brist på arbetskraft, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
31. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om den regionala kulturen och ökat anslag och tillkännager detta för regeringen.
32. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en konsekvensanalys av nedläggningar av folkbibliotek och tillkännager detta för regeringen.
33. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motverka avvecklingen av studieförbunden i gles- och landsbygd och tillkännager detta för regeringen.

34. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka skogens roll som motor för jobb, investeringar och ekonomisk trygghet på landsbygden och tillkännager detta för regeringen.
35. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om landsbygdssäkring av politiken och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4038 av Anders Ådahl m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ny, samlad och mer ambitiös reformagenda för landsbygderna bör tas fram och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att mer makt, mandat och resurser ska decentraliseras i syfte att stärka lokalt beslutsfattande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återkomma med en förbättrad statlig service, kraftfulla satsningar på landsbygdens infrastruktur och åtgärder som stärker landsbygdskommuner med svag skattekraft och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med besked om ökad finansiering för att stärka civilsamhällets deltagande i regional utveckling och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett landsbygdsavtal och om att förbättra tillgången till offentlig och kommersiell service och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stärka kultur- och föreningslivet på landsbygder och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om återbäring till lokalsamhällen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

En region ska samråda med företrädare för berörda organisationer och näringslivet i länet.

9 §²

En region ska *inom länet* samråda med företrädare för berörda organisationer *inom det civila samhället, enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet* och näringslivet.

I lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk finns bestämmelser om samråd med de nationella minoriteterna i frågor som berör dem.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2018:1348.

² Senaste lydelse 2019:944.

BILAGA 3**Socialutskottets protokollsutdrag 2025/26:45**

SOCIALUTSKOTTET

Utdrag ur PROTOKOLL   **UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2025/26:45**DATUM   2026-04-28
TID   11.00–12.05

---

§ 6 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygger

Utskottet behandlade frågan om ett yttrande till näringsutskottet över två yrkanden i en följdmotion med anledning av proposition 2025/26:158.

Utskottet beslutade att yttra sig över motion 2025/26:4026 (S) yrkande 21 och 22 genom följande anteckning i protokollet:

Utskottet avstyrker motion 2025/26:4026 (S) yrkande 21 med hänvisning till vad utskottet anförde i sin behandling av motionsyrkanden om bl.a. beredskapssjukhus från den allmänna motionstiden 2025/26. Utskottet uppmärksammande då att riksdagen tidigare har avslagit ett motionsyrkande om beredskapssjukhus bl.a. mot bakgrund av vissa lagändringar till följd av förslag i propositionen Hälso- och sjukvårdens beredskap (prop. 2024/25:167, bet. 2025/26:SoU6, rskr. 2025/26:44) samt vissa andra vidtagna och pågående åtgärder (bet. 2025/26:SoU22 s. 71).

Utskottet avstyrker även motion 2025/26:4026 (S) yrkande 22 med hänvisning till vad utskottet anförde när utskottet behandlade motsvarande yrkande om en översyn av apoteksmarknaden från den allmänna motionstiden 2025/26. Utskottet konstaterade då att Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket följer utvecklingen på apoteksområdet och att det i förordningen om bidrag till öppenvårdsapoteks-service av allmänt ekonomiskt intresse finns föreskrifter om statsbidrag, det s.k. glesbygdsubidraget, med syftet att upprätthålla en god läkemedelsförsörjning i hela landet (bet. 2025/26:SoU14 s. 34).

Socialdemokraternas ledamöter anmälde en avvikande mening och tillstyrkte motion 2025/26:4026 (S) yrkande 21 och 22.

Ledamöterna anförde att Försvarsberedningen har pekat på behovet av särskilda beredskapssjukhus som kan öka antalet vårdplatser och hantera trauman och krigsskador och att näringsutskottet därför bör tillstyrka motion 2025/26:4026 (S) yrkande 21.

Vidare anförde ledamöterna att avregleringen av apoteksmarknaden har lett till bristande tillgänglighet i delar av landet samtidigt som svåröverskådliga ägarkonstruktioner har väckt farhågor om sammanblandning av olika aktörers intressen. Enligt ledamöterna bör näringsutskottet därför även tillstyrka motion 2025/26:4026 (S) yrkande 22.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

Vid protokollet Mattias Andersson

Rätt utdraget
intygar Mattias Andersson

Exp: 2026-04-28
Näringsutskottet

BILAGA 4**Kulturutskottets protokollsutdrag 2025/26:27**

KULTURUTSKOTTET

**Utdrag ur:
PROTOKOLL   UTSKOTTSSAMMANTRÄDE 2025/26:27**

DATUM   Tisdagen den 21 april 2026

TID   Kl. 11.00–11.15

NÄRVARANDE   Se bilaga

---

§ 4 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder

Utskottet behandlade frågan om yttrande till näringsutskottet över proposition 2025/26:158 och motioner.

Utskottet beslutade att yttra sig genom följande anteckning i protokollet:

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om att det i lagen om regionalt utvecklingsansvar ska tydliggöras att en regions samrådsskyldighet ska omfatta företrädare för berörda organisationer inom det civila samhället och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet. Utskottet delar regeringen ståndpunkt att det civila samhället bidrar till en hållbar landsbygdsutveckling, att folkbildningen är en viktig del av det civila samhället och att de statliga bidragen till det civila samhället bör vara långsiktiga och förutsebara. Utskottet välkomnar att regeringen betonar att tillgången till kultur bör vara god i hela landet och att skillnader i tillgången till kultur bör minska. En fungerande samverkan mellan stat, regioner och kommuner samt ett brett deltagande från civilsamhället och professionella kulturskapare är avgörande för att kulturen ska komma människor till del i hela landet, inklusive glesbygd och avlägsna områden. Utskottet välkomnar även regeringens satsningar på att stärka elevers rätt till bemannade skolbibliotek vilket bidrar till kulturutbudet i alla landets kommuner. Utskottet menar att det därmed finns skäl att avstyrka motionerna 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 31–33 och 2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1 och 3.

S-, V-, C- och MP-ledamöterna anmälde en avvikande mening och framhöll följande:

Vi konstaterar att regeringen minskat anslaget till civilsamhället vilket särskilt drabbar infrastrukturen för kultur och bildning i gles- och landsbygd. Det leder även till en avveckling av studieförbunden ute i landet. Den regionala kulturen behöver värnas och vi föreslår insatser för att stärka och utveckla kultur- och föreningslivet på landsbygden

genom satsningar på studieförbunden och lokala arrangörer. Civilsamhället bär en stor del av kulturen på mindre orter på landsbygden och ska därför ges långsiktigt stöd för att kunna utveckla kulturen. Vi vill vidareutveckla och stärka kultursamverkansmodellen och det skulle även behöva göras en konsekvensanalys av nedläggningarna av folkbibliotek.

Propositionens förslag om att regionerna, som är regionalt utvecklingsansvariga, ska ha skyldighet att samråda med företrädare för det civila samhällets organisationer och enskilda utbildningsanordnare inom högskoleområdet är positivt men det skulle behöva kompletteras med ökad finansiering.

Vi anser vidare att regeringens proposition missar ett viktigt beslutsunderlag genom att inte ta i beaktande flera aktuella rapporter på området som visar hur nedskärningar drabbar kultur och civilsamhälle i glesbygd.

Mot bakgrund av ovanstående föreslog ledamöterna att näringsutskottet tillstyrker motion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 31–33 och 2025/26:4055 av Emma Nohrén m.fl. (MP) yrkande 1 och 3.

Denna paragraf förklarades omedelbart justerad.

VID
PROTOKOLLET

Charlotte Rundelius

JUSTERAT

Mats Berglund

RÄTT UTDRAGET
INTYGAR

Charlotte Rundelius

*Exp. 2026-04-29
Näringsutskottet*

BILAGA 5

Trafikutskottets yttrande 2025/26:TU5y

Hela Sverige ska fungera - politik för starkare landsbygder

Till näringsutskottet

Den 14 april 2026 beslutade näringsutskottet att låta trafikutskottet yttra sig över regeringens proposition 2025/26:158 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder och de yrkanden som inkommit i följdmotioner.

Trafikutskottet begränsar sitt yttrande till de delar i propositionen och motionsförslagen som rör utskottets beredningsområde. Utskottet anser att näringsutskottet bör föreslå att riksdagen avslår motionsyrkandena.

I yttrandet finns tre avvikande meningar (S, C, MP).

Utskottets överväganden

Propositionen

Regeringen anger i propositionen som en övergripande inriktning att hela landet ska ha likvärdiga förutsättningar att bo, leva och verka, och att landsbygdernas bidrag till Sveriges konkurrenskraft, sammanhållning och beredskap måste tas till vara.

Propositionen innehåller förslag på lagändringar och en redovisning av läget i Sveriges landsbygder. Regeringen beskriver, uppdelat i fyra huvudområden, hur åtgärder inom den sammanhållna landsbygdspolitiken och andra politikområden har bidragit eller ska bidra till starkare landsbygder i hela landet. De fyra huvudområdena är

- ett starkare lokalsamhälle och en effektivare landsbygdspolitik
- förenklingar för boende och företag i landsbygderna
- bättre förutsättningar för bostadsbyggande, företagande och investeringar i landsbygderna och
- trygga, attraktiva, robusta och sammanlänkade landsbygder.

När det gäller transportinfrastruktur betonar regeringen att bl.a. investeringar i transportinfrastruktur har stor betydelse för landsbygdernas attraktionskraft och funktionalitet. Dessa investeringar påverkar bl.a. i vilken mån företag och invånare upplever att de har långsiktiga förutsättningar att verka och utvecklas. Regeringen betonar att statens och regionernas insatser inom dessa sektorer har stor betydelse för landsbygdernas utvecklingsmöjligheter. Regeringen uppmärksammar även bl.a. näringslivets behov. Utvecklingen av t.ex. besöksnäringen är beroende av bl.a. en god infrastruktur. För att möjliggöra vissa större industriinvesteringar krävs tillgång till bl.a. infrastruktur.

I propositionen bedömer regeringen att beslutet om en ny nationell plan för perioden 2026–2037 inklusive fastställandet av slutliga ramar för länsplanerna för perioden 2026–2037 kommer att bidra till att stärka villkoren för att leva, bo och verka i hela landet. Det kommer enligt regeringen att vara av stor betydelse för landsbygdernas boende, besökare och näringsliv. Regeringens utgångspunkt i arbetet med planerna för transportinfrastrukturen uppges också vara att hela Sverige ska fungera. Vägnätet på landsbygden är ofta den enda möjligheten till transporter såväl för dem som bor där som för näringslivet, inte minst för gröna näringar och turism. För Sveriges landsbygd är därför drift, underhåll, reinvesteringar och åtgärder för ökad bärighet som avser vägnätet av särskild vikt. På öar och i skärgårdar utan fasta landförbindelser är enligt regeringen också hamnar och transporter över vatten av särskilt stor betydelse. Andra frågor som berörs i propositionen kopplat till transportsystemet är bl.a. undantag för A-traktorer, tillgång till laddinfrastruktur och bio drivmedel samt främjande av elfordon.

Regeringen slår vidare fast att en god digital infrastruktur är en grundförutsättning för att människor och företag ska kunna bo, leva och verka i hela landet. Uppkoppling ses som lika samhällsbärande som fysisk infrastruktur och kopplas tydligt till konkurrenskraft, beredskap, välfärd och sammanhållning i landsbygderna. Digital uppkoppling och digital infrastruktur lyfts av regeringen fram som grundläggande samhällsfunktioner, nödvändiga för företagande, offentlig service, välfärd, civilsamhälle och krisberedskap även utanför städerna. Regeringen betonar behovet av robusta och tillförlitliga bredbands- och mobilnät i hela landet och framhåller att offentliga insatser fortsatt krävs där marknaden inte räcker till, särskilt i glesa landsbygder. Sammantaget understryker regeringen att digital infrastruktur är en integrerad del av att skapa trygga, attraktiva, sammanlänkade och motståndskraftiga landsbygder i hela Sverige.

Motionerna

Regeringens proposition har lett till att tre följdmotioner har väckts, och de innehåller motionsyrkanden som berör trafikutskottets beredningsområde. Dessa redovisas nedan.

I kommittémotion 2025/26:4026 yrkande 5 betonar Fredrik Olovsson m.fl. (S) vikten av stärkt infrastruktur och förbättrade kommunikationer för lands- och glesbygd. I yrkande 6 framhåller motionärerna att kollektivtrafik ska vara tillgänglig över hela landet och att den ska vara prisvärd, klimatsmart och jämlik. Motionärerna understryker i yrkande 7 den nationella betydelsen av goda förbindelser till och från Gotland, inbegripet rimliga transportkostnader. Motionärerna pekar på de ökade kostnaderna för överfart mellan fastlandet och Gotland. I yrkande 8 anför motionärerna att satsningar på järnvägs- och vägunderhåll kan bidra till att stärka konjunkturen, öka sysselsättningen och bidra till att Sverige håller samman. Motionärerna menar att när människor och företag i gles- och landsbygd kan lita på att transporter, pendling och resor fungerar, förbättras både vardagen för vanligt folk och Sveriges konkurrenskraft. Motionärerna framhåller i yrkande 9 att statens förmåga och ambition att upphandla såväl tåg- som flygförbindelser för att binda samman vårt geografiskt stora land behöver stärkas. I yrkande 10 uppmärksammar motionärerna vikten av fungerande vägunderhåll, inte minst på landsbygden och i det finmaskiga vägnätet i glesbygden, och att arbetet med att öka bärigheten i det svenska vägnätet måste fortsätta för att säkerställa vägnätets robusthet och kapacitet. I yrkande 11 betonar motionärerna vikten av att bilbesiktning finns tillgänglig i hela landet. Vidare vill de i yrkande 12 se över hur en ökad statlig kontroll över besiktningmarknaden i Sverige skulle kunna gå till. I yrkande 13 anför motionärerna att man på sikt bör införa ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige. Motionärerna understryker också i yrkande 24 att konnektiviteten inklusive bredband i hela landet behöver bli bättre. Motionärerna anser att det behöver finnas stöd för bredbandsutbyggnad så att människor och företag i lands- och glesbygd kan

bo, arbeta och driva verksamhet. I yrkande 26 framför motionärerna att regeringen behöver fortsätta att beakta stöd för utbyggnad av bredband i områden där marknadskrafterna inte räcker till. Enligt motionärerna behöver bl.a. stödet för bredbandsutbyggnad finnas kvar och utvecklas. Motionärerna anför vidare i yrkande 27 att den nationella bredbandsstrategin behöver uppdateras och anpassas till det förändrade säkerhetsläget. I yrkande 28 framhåller motionärerna att utbyggnaden av 5G och utvecklingen av 6G och 7G måste vara en högt prioriterad fråga. Avslutningsvis betonar motionärerna i yrkande 29 att tillgång till posttjänster ska finnas i hela landet, såväl i stad som på landsbygd, och att postväsendet i sin helhet inte bör få överlätas till marknaden.

I kommittémotion 2025/26:4038 yrkande 3 anför Anders Ådahl m.fl. (C) att regeringen bör återkomma med förslag på en förbättrad statlig service, kraftfulla satsningar på landsbygdens infrastruktur och åtgärder som stärker landsbygdskommuner med svag skattekraft. Motionärerna menar att det i propositionen bl.a. saknas förslag på satsningar på vägar, järnväg, kollektivtrafik och bredbandsutbyggnad.

I kommittémotion 2025/26:4055 yrkande 2 anför Emma Nohrén m.fl. (MP) att man bör införa ett landsbygdsavtal och förbättra tillgången till offentlig och kommersiell service. Motionärerna vill införa ett landsbygdsavtal som likt de tidigare stadsmiljöavtalen skulle ge regioner och kommuner möjlighet till statlig medfinansiering för åtgärder som genomförs i nära samarbete med näringsliv och civilsamhälle. Enligt motionärerna bör syftet med åtgärderna vara att förbättra tillgången till offentlig och kommersiell service samt minska behovet av långa transporter. Det kan t.ex. handla om satsningar på förbättrade vägar och anropsstyrd kollektivtrafik.

Utskottets ställningstaganden

Inledande kommentarer

Trafikutskottet vill inledningsvis instämma i det regeringen anför i propositionen om trygga, attraktiva, robusta och sammanlänkade landsbygder. Enligt regeringen förutsätter dessa investeringar och tillgång till bl.a. digital infrastruktur och fungerande transportsystem. Tillsammans med ekonomiska förutsättningar och tillgång till arbete bidrar de till att göra landsbygden mer attraktiv för människor att leva, bo och verka i.

Utskottet konstaterar att regeringen i propositionen sammanfattar och redovisar ett antal angelägna beslutade eller aviserade åtgärder som rör frågor inom trafikutskottets beredningsområde, som utskottet har behandlat i andra sammanhang. Utskottet noterar likaså att flertalet av de motionsyrkanden i följdmotionerna som behandlas här sammanfaller med yrkanden som trafikutskottet har hanterat i olika tematiska betänkanden tidigare under riksmötet 2025/26. Vad gäller motionsyrkandena om och med bäring på transportinfrastrukturen behandlade utskottet motioner på området i samband med

hanteringen av regeringens infrastrukturproposition (prop. 2024/25:28, bet. 2024/25:TU5). Utskottet avser att återkomma till dessa frågor även senare under innevarande riksmöte.

Satsningar på transportinfrastruktur

Mot bakgrund av motionsförslagen om behovet av satsningar på transportinfrastrukturen vill utskottet inledningsvis framhålla regeringens bedömning i propositionen att beslutet om en ny nationell plan för perioden 2026–2037 inklusive fastställandet av slutliga ramar för länsplanerna för perioden 2026–2037 kommer att bidra till att stärka villkoren för att leva, bo och verka i hela landet. Det kommer att vara av stor betydelse för landsbygdernas boende, besökare och näringsliv. Regeringen anger att den avser att besluta om den nationella planen och fastställa slutliga ekonomiska ramar för länsplanerna under våren 2026. Ramarna för länsplanerna ingår i de ekonomiska ramar som riksdagen tidigare har fastställt (prop. 2024/25:28, bet. 2024/25:TU5, rskr. 2024/25:102).

Enligt regeringen stärker en välfungerande transportinfrastruktur såväl Sveriges samlade konkurrenskraft som den regionala utvecklingen. Vägnetet i landets landsbygder är ofta den enda möjligheten till transporter såväl för dem som bor där som för näringslivet. För Sveriges landsbygder är därför drift, underhåll, reinvesteringar och åtgärder för ökad bärighet som avser vägnätet av särskild vikt.

Trafikutskottet delar regeringens uppfattning. Utskottet välkomnade i betänkande 2024/25:TU5 Infrastrukturfrågor bl.a. regeringens förslag i infrastrukturpropositionen om den ekonomiska ramen för åtgärder i den statliga transportinfrastrukturen, som utskottet anser innebär en mycket kraftigt ökad och angelägen satsning på en pålitlig transportinfrastruktur för att hela Sverige ska fungera. Utskottet betonar bl.a. att transportsystemet ska medverka till att ge alla en grundläggande tillgänglighet och bidra till utvecklingskraft i hela landet. Utskottet framhåller vidare att det vid planering av investeringar och underhåll behövs en väl avvägd balans mellan insatser i glesbygden, på landsbygden och i stora och små städer som tar hänsyn till behovet av att upprätthålla en god framkomlighet och tillgänglighet för både enskilda och näringslivet i hela landet.

Utskottet lyfter fram betydelsen av den regionala planeringen och framhåller att transportinfrastrukturen bidrar till att stärka näringslivets förutsättningar och till regional utveckling och landsbygdsutveckling. Utskottet anser att underhållet av det svenska väg- och järnvägsnätet behöver stärkas och därför måste prioriteras.

Utskottet framhåller betydelsen av ett förbättrat vägunderhåll på både hög- och lågtrafikerade vägar. Det är enligt utskottet viktigt att vägunderhållet bidrar till trafiksäkerhet och en god tillgänglighet för både enskilda och näringslivet oavsett var människor bor eller arbetar i Sverige. Utskottet anger att det är mycket medvetet om att förutsättningarna för vägar på landsbygden

delvis är annorlunda än för vägar i mer tätbefolkade områden och vill därför särskilt betona att det är viktigt med ett gott vägunderhåll på samtliga vägar.

Utskottet anser att de frågor som tas upp i motionerna är väl uppmärksammade och finner därför inte skäl för någon åtgärd med anledning av det som anförs i motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 5, 8 och 10 samt motionerna 2025/26:4038 (C) yrkande 3 och 2025/26:4055 (MP) yrkande 2 i här behandlade delar. Utskottet menar följaktligen att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandena.

Kollektivtrafik

Med anledning av motionsförslagen om kollektivtrafik vill utskottet liksom regeringen understryka att regionerna genomför insatser av betydelse för att utveckla landsbygderna inom ramen för det regionala utvecklingsansvaret kopplat till bl.a. den regionala transportpolitiken. Regionerna har ansvar inom områden som är centrala för landsbygdernas utveckling t.ex. regional kollektivtrafik. Utskottet påminner, liksom i betänkande 2025/26:TU15, om att det enligt kollektivtrafiklagen är regionerna och kommunerna som gemensamt ansvarar för den regionala kollektivtrafiken. I ansvaret ligger att fastställa behov och mål för den regionala kollektivtrafikförsörjningen liksom att besluta om trafikering och prissättning. Det huvudsakliga statliga ansvaret består i att finansiera investeringar i infrastrukturen.

Utskottet vill understryka sin vilja att öka resandet med kollektivtrafik, inte minst mot bakgrund av att kollektivtrafiken är en viktig del i att nå klimatmålet för transportsektorn. Utskottet välkomnar därför åtgärder för att få fler människor att välja att resa med kollektivtrafiken. Utskottet konstaterar i sammanhanget också att det inom branschen pågår ett arbete med att hitta alternativa finansieringskällor för att kunna hålla biljettpiserna nere.

Mot den bakgrunden finner utskottet inte skäl för någon åtgärd med anledning av det som anförs i motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 6 och 13 samt motion 2025/26:4055 (MP) yrkande 2 i här behandlad del. Utskottet menar följaktligen att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandena.

Trafikavtal

Med anledning av motionsyrkandet om behovet av att stärka statens förmåga och ambition att upphandla såväl tåg- som flygförbindelser för att binda samman vårt geografiskt stora land vill utskottet inledningsvis, liksom i betänkande 2025/26:TU15, understryka att det delar regeringens utgångspunkt att hela Sverige ska fungera och att villkoren för att leva, bo och verka i hela landet ska stärkas. Det är därför också angeläget med en god tillgänglighet till landets olika delar.

Utskottet påminner om att Trafikverket har i uppdrag att ingå och ansvara för statens avtal om transportpolitiskt motiverad interregional kollektivtrafik som inte upprätthålls i annan regi och där det saknas förutsättningar för

kommersiell drift. Utskottet finner inte skäl att tvivla på att Trafikverket fullgör sin uppgift och på så sätt medverkar till en god tillgänglighet i landets olika delar.

Utskottet vill i sammanhanget också påminna om att regeringen i oktober 2025 gav Trafikverket i uppdrag att utreda statens åtagande för nattågstrafik. Utskottet noterar att även nödvändiga beredskapsperspektiv ska beaktas inom ramen för uppdraget.

När det gäller luftfarten anser utskottet liksom regeringen att flyget är viktigt för inrikes resor i Sverige, som har långa avstånd och många glesbefolkade områden. Flyget har även stor betydelse för Sveriges ekonomi, konkurrenskraft och öppenhet gentemot omvärlden. En central utgångspunkt för regeringen är att den regelbundna inrikes linjetrafiken med flyg ska bedrivas på kommersiella villkor. I de fall det inte är möjligt att bedriva kommersiellt bärkraftig och regelbunden flygtrafik kan det enligt regeringen dock finnas behov av att inrätta flyglinjer med allmän trafikplikt och upphandla flygtrafik på dessa linjer för att säkerställa olika regioners interregionala tillgänglighet. Regeringen bedömer att det svenska flygplats-systemet är grunden för en god tillgänglighet med flyg i hela landet och anser att regeringens samlade insatser har lett till att flygplatssystemet har stärkts och kommer att stärkas i framtiden. Exempel på åtgärder som regeringen har vidtagit på området är ett utökat stöd till regionala icke-statliga flygplatser samt ökad kapacitet och förbättrad tillgänglighet till och från Arlanda flygplats. Trafikutskottet delar regeringens bedömning.

Mot bakgrund av det arbete som pågår anser utskottet inte att det finns skäl att vidta någon åtgärd med anledning av det som anförs i motion 2025/26:4026 (S) yrkande 9. Utskottet menar följaktligen att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandet.

Särskilt om Gotlandstrafiken

När det gäller motionsyrkandet om vikten av goda förbindelser till och från Gotland vill utskottet instämma i betydelsen av en välfungerande färjetrafik som tillgodoser invånarnas och näringslivets transportbehov och som främjar regional utveckling, något som utskottet behandlar i särskild ordning i betänkande 2025/26:TU10. Utskottet framhåller även här vikten av att beakta totalförsvarets behov mot bakgrund av ett internationellt försämrat säkerhetspolitiskt läge. Utskottet välkomnar därför att Trafikverket har genomfört en sammanhållen upphandling av fartyg och drift för färjetrafiken 2027–2035 med ytterligare två optionsår. Utskottet påminner i sammanhanget om att Trafikverket i förfrågningsunderlaget för upphandlingen ställt krav på bl.a. fartyg, kapacitet, turtäthet och nationell säkerhet, liksom att verket även har ställt krav som gäller prissättning och minskad klimatpåverkan.

Utskottet ser även positivt på att det nya avtalet medför förändringar i takpriskonstruktionen som innebär att bränslepriset inte kommer att påverka biljettpriserna i lika stor utsträckning som i dagens avtal liksom att trafiken

även i fortsättningen kommer att utföras med takpris för gotlänningar och gods.

Utskottet vill också framhålla regeringens initiativ att ge Trafikverket i uppdrag att inför nästa upphandling 2035 ta fram förslag om statligt ägda fartyg med utgångspunkt i alternativa modeller för färjetrafik till och från Gotland och att därtill se över möjligheten att vidta åtgärder som dämpar prisutvecklingen redan under den innevarande avtalsperioden.

I sammanhanget vill utskottet slutligen även peka på att regeringen i vårändringsbudgeten för 2026 (prop. 2025/26:99 utg.omr. 22) föreslår ett stöd för att sänka biljettpriserna för både flyg och båt till Gotland som ett steg för att stärka Gotlandstrafiken.

Utskottet ser med tillförsikt fram emot att den färjeverksamhet som Trafikverket har tecknat avtal om kommer att tillförsäkra Gotland en tillfredsställande tillgänglighet, som har sin utgångspunkt i invånarnas och näringslivets behov av säkra, klimatsmarta och prisvärda resor och transporter till och från Gotland. Utskottet anser därför inte att det finns skäl att vidta någon åtgärd med anledning av det som anförs i motion 2025/26:4026 (S) yrkande 7. Utskottet menar följaktligen att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandet.

Marknaden för fordonsbesiktning

Mot bakgrund av motionsyrkandena om fordonsbesiktningen vill utskottet peka på att det vid ett flertal tillfällen, senast i betänkande 2025/26:TU9, konstaterat att Transportstyrelsen årligen kontrollerar att marknaden för fordonsbesiktning fungerar när det gäller trafiksäkerhet, miljö, prisutveckling, teknikutveckling och tillgänglighet. Utskottet noterar att Transportstyrelsen i sin redovisning av besiktningmarknaden från april 2025 bedömde att marknaden i stort fungerar väl.

Utskottet lyfte i ovannämnda betänkande även fram att Riksrevisionen i sin granskning av besiktningmarknaden från 2021 anförde att tillgängligheten för konsumenterna har förbättrats sedan omregleringen beräknat för landet som helhet. När det gäller frågan om tillgänglighet till fordonsbesiktning i glesbygd såg utskottet positivt på möjligheterna som t.ex. mobila besiktningstationer innebär för att förbättra tillgängligheten. Utskottet delgav även sin avsikt att följa den fortsatta utvecklingen på området.

Enligt utskottet finns det därmed inte skäl att i dagsläget vidta några åtgärder med anledning av det som anförs i motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 11 och 12. Utskottet menar följaktligen att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandena.

Tillgång till digital infrastruktur

Utskottet ansluter sig till regeringens bedömning att det alltid ska finnas en tillförlitlig konnektivitet i Sverige och mot omvärlden så att det är möjligt att

leva, bo och verka i hela landet. Den digitala infrastrukturen behöver också vara motståndskraftig och säker samt främja konkurrenskraft, innovation och hållbarhet. Utskottet konstaterar med tillfredsställelse att detta även framgår av regeringens digitaliseringsstrategi för 2025–2030 (Fi2025/01181) som antogs i maj 2025. Sverige har i internationell jämförelse en välutbyggd konnektivetsinfrastruktur. Regeringen noterar att det samtidigt finns skillnader i utbyggnaden mellan landsbygder och städer. Andelen hushåll och företag med tillgång till uppkoppling är lägre i landsbygderna än i städerna. Denna skillnad har dock minskat på senare år. Där det inte finns kommersiella förutsättningar att bygga ut infrastruktur för konnektivitet kan offentliga medel enligt regeringen nyttjas för att bidra till att dessa områden får fungerande uppkoppling.

Trafikutskottet behandlar löpande motionsförslag om olika bredbandsfrågor, senast i betänkande 2025/26:TU8. Utskottet understryker här att tillgången till elektroniska kommunikationer är av mycket stor betydelse för att bl.a. öka användningen av digital teknik, vilket i sin tur är en kritisk faktor för Sveriges konkurrenskraft och en hållbar samhällsutveckling. Utskottet välkomnar de många initiativ som har tagits för att främja bredbandsutbyggnaden och mobiltäckningen i landet. Utskottet förutsätter att utbyggnaden av denna infrastruktur också fortsätter i högt tempo och inte minskar i takt. Samtidigt är utskottet införstått med de utmaningar som finns med den fortsatta utbyggnaden av bredband, framför allt på landsbygden, och välkomnade därför de olika uppdrag som Post- och telestyrelsen (PTS) har fått för att främja utbyggnaden liksom det bredbandsstöd som PTS ansvarar för.

När det gäller mobila tjänster och mobil uppkoppling i landsbygderna vill utskottet peka på att regeringen i propositionen bedömer att mobila tjänster erbjuder nya möjligheter för boende och företag i landsbygderna, inklusive företag inom de areella näringarna, som behöver tas till vara. Regeringen framför att den mobila uppkopplingen behöver bli bättre i hela landet och att det pågående teknikskiftet med avveckling av 2G- och 3G-näten behöver genomföras på ett ansvarsfullt sätt och ta hänsyn till landsbygdernas utveckling. Utskottet delar denna bedömning.

Regeringen konstaterar vidare att mobiloperatörerna genomför betydande investeringar för att upgradera befintlig infrastruktur till 5G-tekniken. En välutbyggd och tillförlitlig infrastruktur öppnar för nya tillämpningsområden samt främjar innovation och utveckling. Möjlighet till mobil uppkoppling är också av stor betydelse för bl.a. nödsamtal och räddningstjänst samt för totalförsvaret. Regeringen konstaterar dock samtidigt att användarnas och samhällets förväntan på täckning och kapacitet i vissa geografiska områden, inte minst i landsbygderna, inte motsvarar det som erbjuds på kommersiella grunder. Regeringen gav i februari 2025 PTS i uppdrag att utreda förutsättningarna för att införa ett statligt stöd för utbyggnad, förvaltning och drift av infrastruktur för mobila tjänster (Fi2025/00323). Uppdraget omfattade infrastruktur i geografiska områden där befintliga mobilnät i dag inte erbjuder

nödvändig täckning eller kapacitet och där det saknas kommersiella förutsättningar för utbyggnad. Utskottet välkomnar detta.

Utskottet vill liksom i tidigare betänkanden också lyfta fram att en fortsatt utbyggnad av 5G och en utveckling av 6G är viktig för att uppnå målet om effektiva och säkra elektroniska kommunikationer som motsvarar användarnas behov.

När det gäller motionsförslaget om en ny bredbandsstrategi konstaterar utskottet att regeringen har aviserat att det pågår ett arbete med att se över digitaliseringspolitiken. Utskottet vill också lyfta fram att regeringen i digitaliseringsstrategin framhåller att välfärdstjänster behöver ges förutsättningar att bli mer förebyggande, personcentrerade och platsberoende, för att möta framtidens utmaningar och uppnå samma nivå av välfärd i hela landet.

Utskottet bedömer sammantaget att flera av de områden som motionärerna lyfter fram är av stor betydelse när det handlar om att främja de möjligheter som digitaliseringen för med sig för samhället, och utskottet förutsätter att dessa kommer att tas om hand inom ramen för det pågående utvecklingsarbetet. Utskottet anser därför att det inte finns några skäl att för närvarande vidta några ytterligare åtgärder med anledning av det som anförs i motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 24 och 26–28 samt motion 2025/26:4038 (C) yrkande 3 i här behandlad del. Utskottet menar följaktligen att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandena.

Tillgång till postservice

Mot bakgrund av motionsförslaget om tillgången till posttjänster vill utskottet inledningsvis peka på att regeringen bedömer i propositionen att digitaliseringen av samhället förändrar postmarknaden i grunden, och att digitala tjänster i allt högre grad täcker det kommunikationsflöde som tidigare förmedlades med posttjänster. Regeringen understryker samtidigt att det trots det är viktigt att det finns en posttjänst av god kvalitet i hela landet som fungerar även vid höjd beredskap och ytterst krig för att befordra försändelser som det inte är möjligt eller lämpligt att överföra i digital form.

Regeringen anger att den vidtagit åtgärder för att säkerställa välfungerande posttjänster vid höjd beredskap. I april 2025 beslutade regeringen om en ändring i förordningen (2018:1300) om statligt stöd för driftsäkra och robusta elektroniska kommunikationer (SFS 2025:305). Ändringarna innebär att stöd enligt förordningen även kan beviljas för åtgärder med syftet att skydda posttjänster mot allvarliga hot och påfrestningar i fredstid och vid höjd beredskap. Förordningsändringen trädde i kraft i juni 2025.

Trafikutskottet delar regeringens bedömning. Utskottet noterade senast i betänkande 2025/26:TU8 de stora förändringar som i dag präglar postmarknadssektorn, med ett minskande antal brev försändelser samtidigt med en växande paketmarknad. Utskottet är liksom regeringen införstått med att den pågående utvecklingen medför stora utmaningar på postmarknaden i närtid och vill samtidigt framhålla att det är av stor betydelse att det även i framtiden

finns en samhällsomfattande posttjänst som svarar mot användarnas behov och de krav som användarna ställer på kvalitet och tillgänglighet. Utskottet konstaterar också i sammanhanget att det i Postfinansieringsutredningens betänkande lämnas förslag om att den samhällsomfattande posttjänsten ska ha samma omfattning som i dag liksom förslag om att befordringstidskraven ska ändras.

Utskottet vill liksom i tidigare betänkanden framhålla att det är viktigt att människor har möjlighet att bo och verka i hela landet och välkomnar att regeringen följer utvecklingen och har beredskap att vidta de åtgärder som behövs för att det ska finnas en posttjänst av god kvalitet i hela landet.

Mot den bakgrunden konstaterar utskottet att frågeställningen som tas upp i motion 2025/26:4026 (S) yrkande 29 är väl beaktad och att det inte finns anledning att i dagsläget ta något initiativ med anledning av det som anförs i motionsyrkandet. Utskottet menar följaktligen att näringsutskottet bör avstyrka motionsyrkandet.

Stockholm den 28 april 2026

På trafikutskottets vägnar

Ulrika Heie

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ulrika Heie (C), Thomas Morell (SD), Aylin Nouri (S), Maria Stockhaus (M), Mattias Ottosson (S), Åsa Karlsson (S), Sten Bergheden (M), Kadir Kasirga (S), Helena Gellerman (L), Carina Ödebrink (S), Ann-Sofie Lifvenhage (M), Malin Östh (V), Johanna Rantsi (M), Linus Lakso (MP), Crister Carlsson (M), Kent Kumpulä (SD) och Dan Hovskär (KD).

Avvikande meningar

1. Hela Sverige ska fungera - politik för starkare landsbygder (S)

Aylin Nouri (S), Mattias Ottosson (S), Åsa Karlsson (S), Kadir Kasirga (S) och Carina Ödebrink (S) anför:

Vi vill inledningsvis understryka att hela Sverige ska leva – att landsbygderna ges förutsättningar att stärkas och utvecklas är en av vårt lands viktigaste framtidsfrågor.

I stora delar av landet är bilen en nödvändighet, kollektivtrafiken begränsad och avstånden till arbete, service och utbildning långa. När vägar förfaller, tåg- och flyglinjer försvinner eller laddinfrastrukturen inte byggs ut, drabbar det inte alla lika – utan det slår direkt mot vanligt folk, företag och hela lokalsamhällen som är beroende av fungerande kommunikationer. Vi vill se ett nationellt mål om att fyra av tio motoriserade resor ska ske med kollektivtrafiken och anser därför att kollektivtrafiken måste vara tillgänglig över hela landet, prisvärd, klimatsmart och jämlik. Vi vill i sammanhanget också påminna om att vi i våra budgetförslag har visat hur resurser kan tillföras för att stärka bl.a. kollektivtrafiken genom att räkna upp de generella statsbidragen till kommuner och regioner i takt med inflationen. För att stärka kollektivtrafikens attraktivitet anser vi vidare att ett nationellt biljettsystem för all kollektivtrafik i hela Sverige bör införas på sikt. Statens förmåga och ambition att upphandla såväl tåg- som flygförbindelser behöver också stärkas.

Det är viktigt med fortsatta satsningar på vägunderhåll, inte minst på landsbygden och i det finmaskiga vägnätet i glesbygden, och arbetet med att öka bärigheten i det svenska vägnätet måste fortsätta för att säkerställa vägnätets robusthet och kapacitet. Vi vill alltså sammantaget se bättre vägunderhåll i lands- och glesbygd, stärka järnvägen, stoppa nattågsdöden och värna de regionala flygplatserna. Vi vill bygga ut laddinfrastrukturen i hela landet och förbättra vinterväghållningen – så att infrastrukturen fungerar i hela landet, inte bara där flest bor. När människor och företag i gles- och landsbygd kan lita på att transporter, pendling och resor fungerar, då förbättrar vi både vardagen för vanligt folk och Sveriges konkurrenskraft. Satsningar på järnvägs- och vägunderhåll kan bidra till att stärka konjunkturen, öka sysselsättningen och bidra till att Sverige håller samman.

Gotland har speciella utmaningar. De höga kostnaderna för Gotlands- trafikerna för enskilda och företag måste få en lösning. Vid sidan om den viktiga frågan om rimliga kostnader för färjetrafiken är det också av stor vikt att frågan ses ur ett beredskapsperspektiv. Förbindelserna måste fungera även i ett försämrat säkerhetsläge.

Under lång tid har staten dragit sig tillbaka från lands- och glesbygden och lämnat för mycket åt marknadslösningar som inte fungerar när avstånden är

långa och underlagen små. För om det ska gå att bo, arbeta och driva företag i hela Sverige går det inte att macken eller bilprovningen försvinner. Då blir det svårare både att klara vardagen, rekrytera, investera och behålla verksamhet. På få områden visar sig marknadsmisslyckandena så tydligt som på landsbygderna, där marknadskrafterna styr verksamheter från glesbygder till tätorter och storstadsområden. Vi anser att det är viktigt att bl.a. bilbesiktning finns tillgänglig över hela landet. Därför är det nödvändigt att se över hur en ökad statlig kontroll över besiktningensmarknaden i Sverige skulle kunna gå till.

Vidare menar vi att bättre konnektivitet inklusive bredband i hela landet är grundläggande. Men i många områden räcker inte marknadskrafterna till. Stöd för bredbandsutbyggnad behöver finnas så att människor och företag i lands- och glesbygd kan bo, arbeta och driva verksamhet. Den nationella bredbandsstrategin behöver uppdateras och anpassas till det förändrade säkerhetsläget. Vi anser också att utbyggnaden av 5G och utvecklingen av 6G och 7G måste vara en högt prioriterad fråga.

Avslutningsvis vill vi betona att tillgång till posttjänster ska finnas i hela landet, i såväl stad som landsbygd. Det är viktigt att postväsendet i sin helhet inte överläts till marknaden.

Därmed anser vi att näringsutskottet bör tillstyrka motion 2025/26:4026 (S) yrkandena 5–13, 24 och 26–29.

2. Hela Sverige ska fungera - politik för starkare landsbygder (C)

Ulrika Heie (C) anför:

Jag menar att Sverige står inför avgörande utmaningar inte minst när det gäller infrastrukturen i landet. Samtidigt konstaterar jag att regeringens proposition huvudsakligen består av beskrivningar av nulägesituationen och sammanställningar av redan beslutade eller aviserade åtgärder. Jag saknar satsningar på vägar, järnväg, kollektivtrafik och bredbandsutbyggnad. Enligt min mening avgör landsbygdernas utveckling Sveriges utveckling, men regeringens proposition ger inte landsbygderna de verktyg eller resurser som krävs. Jag vill därför att regeringen återkommer med kraftfulla satsningar på landsbygdens infrastruktur.

Därmed anser jag att näringsutskottet bör tillstyrka motion 2025/26:4038 (C) yrkande 3 i den del som berör trafikutskottets beredningsområde.

3. Hela Sverige ska fungera - politik för starkare landsbygder (MP)

Linus Lakso (MP) anför:

Jag anser att det bör införas landsbygdsavtal som likt de tidigare stadsmiljöavtalen ska ge regioner och kommuner möjligheten till statlig medfinansiering för åtgärder som genomförs i nära samarbete med näringsliv och civilsamhälle. Syftet med åtgärderna ska enligt min mening vara att

förbättra tillgången till offentlig och kommersiell service samt minska behovet av långa transporter. Det kan exempelvis handla om satsningar på förbättrade cykelvägar och kollektivtrafik.

Därmed anser jag att näringsutskottet bör tillstyrka motion 2025/26:4055 (MP) yrkande 2 i den del som berör trafikutskottets beredningsområde.

BILAGA 6

Miljö- och jordbruksutskottets yttrande 2025/26:MJU3y

Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder

Till näringsutskottet

Näringsutskottet har gett miljö- och jordbruksutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 2025/26:158 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder och de följdmotioner som väckts med anledning av propositionen i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Miljö- och jordbruksutskottet har beslutat att yttra sig över propositionen och över motion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 34 i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Utskottet föreslår att näringsutskottet tillstyrker propositionen i dessa delar och avstyrker motionsyrkandet.

I yttrandet finns en avvikande mening (S).

Utskottets överväganden

Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder

Propositionen

I propositionen redovisar regeringen en bredare bild av läget i Sveriges landsbygder än den resultatredovisning som årligen görs i budgetpropositionen. Utöver detta beskriver regeringen, uppdelat i fyra huvudområden, hur åtgärder inom den sammanhållna landsbygdspolitiken samt andra politikområden har bidragit eller ska bidra till starkare landsbygder i hela landet:

- Ett starkare lokalsamhälle och en effektivare landsbygdspolitik
- Förenklingar för boende och företag i landsbygderna
- Bättre förutsättningar för bostadsbyggande, företagande och investeringar i landsbygderna
- Trygga, attraktiva, robusta och sammanlänkade landsbygder.

I avsnittet Bättre förutsättningar för bostadsbyggande, företagande och investeringar i landsbygderna behandlar regeringen de gröna och blå näringarna och tar bl.a. upp frågorna om stärkt konkurrenskraft inom livsmedelskedjan och jordbruket, stärkt svensk fiskerinäring och skogen som en strategisk resurs.

Motionen

I kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 34 anförs att skogens roll som motor för jobb, investeringar och ekonomisk trygghet på landsbygden bör stärkas. Med förbättrad skogsskötsel, variationsrikt skogsbruk och växtförädling kan enligt motionärerna kolinlagring, biologisk mångfald och virkestillväxt öka. Motionärerna anför även att rådgivning och forskning möjliggör ett hållbart brukande och att skogsägare behöver bättre ersättning när skyddsvärd skog bevaras.

Kompletterande information

Den 16 april 2026 överlämnade regeringen proposition 2025/26:242 Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis vill utskottet välkomna regeringens proposition om politik för starkare landsbygder. Utskottet vill understryka att ett livskraftigt Sverige förutsätter livskraftiga landsbygder. I landsbygderna finns som regeringen

anför viktiga nycklar till centrala framtidsfrågor, som näringslivets långsiktiga konkurrenskraft och Sveriges hållbara utveckling. Det är därför positivt att regeringen ser landsbygderna som en resurs att ta till vara och utveckla samt att regeringen vill stärka villkoren för att leva, bo och verka i landsbygderna.

När det gäller svenskt skogsbruk ansluter sig utskottet till det regeringen anför om att skogen och svenskt skogsbruk är av stor betydelse för såväl ekonomin som miljö- och klimatarbetet. Skogen levererar förnybara råvaror för byggande, för produktion av energi, textil och kemikalier och för många andra ekosystemtjänster. Den växande skogen är också avgörande för den biologiska mångfalden och den utgör en viktig kolsänka. Utskottet ser positivt på att inriktningen för regeringens arbete när det gäller skogsfrågor är att främja ett långsiktigt hållbart aktivt svenskt skogsbruk och en växande cirkulär bioekonomi med konkurrenskraftiga näringar.

Den följdmotion som nämns ovan tar upp flera aspekter när det gäller skogsfrågor. Utskottet kan konstatera att regeringen nyligen har avlämnat en proposition till riksdagen om ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk där ett flertal förslag inom det skogspolitiska området presenteras (prop. 2025/26:242). Miljö- och jordbruksutskottet anser att behandlingen av den nämnda propositionen inte bör föregripas och föreslår därför att näringsutskottet avstyrker motion 2025/26:4026 (S) yrkande 34. Miljö- och jordbruksutskottet föreslår vidare att näringsutskottet tillstyrker propositionen om politik för starkare landsbygder i berörda delar.

Stockholm den 28 april 2026

På miljö- och jordbruksutskottets vägnar

Emma Nohrén

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Emma Nohrén (MP), Martin Kinnunen (SD), Åsa Westlund (S), John Widegren (M), Sofia Skönnbrink (S), Staffan Eklöf (SD), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S), Lars Johnsson (M), Kajsa Fredholm (V), Stina Larsson (C), Victoria Tiblom (SD), Elin Nilsson (L), Chris Dahlqvist (SD), Joanna Lewerentz (M), Aida Birinxhiku (S) och Magnus Oscarsson (KD).

Avvikande mening

Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder (S)

Åsa Westlund (S), Sofia Skönnbrink (S), Malin Larsson (S), Tomas Kronståhl (S) och Aida Birinxhiku (S) anför:

Vi vill att hela Sverige ska utvecklas. Skogen är en grundbult i landsbygdens ekonomi och en viktig tillgång för hela landet. Vi anser därför att förutsättningarna för en framgångsrik skogsnäring behöver stärkas med ökad förädlingsnivå och fler jobb. Vi och vårt parti kommer att stå upp för svenskt hållbart skogsbruk i EU.

Ett aktivt brukande av skogen behövs för att kunna ställa om samhället och skapa jobb på landsbygden. Samtidigt behöver skyddsvärd skog bevaras för att säkerställa viktiga miljövärden. Rådgivning och forskning möjliggör hållbart brukande, samtidigt som ersättningen till skogsägare behöver förbättras när skyddsvärd skog bevaras. Med förbättrad skogsskötsel, variationsrikt skogsbruk och växtförädling kan kolinlagring, biologisk mångfald och virkestillväxt öka. Det är helt avgörande att skogens roll som motor för jobb, investeringar och ekonomisk trygghet på landsbygden stärks.

Därmed anser vi att näringsutskottet bör tillstyrka motion 2025/26:4026 (S) yrkande 34.

BILAGA 7

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 2025/26:AU3y

Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder

Till näringsutskottet

Näringsutskottet har gett arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över regeringens proposition 2025/26:158 Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder och följdmotioner i de delar som berör utskottets beredningsområde.

Utskottet begränsar sitt yttrande till kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 30 om att arbetsmarknadsutbildningarna ska byggas ut så att fler kan utbilda sig till yrken där det råder lokal brist på arbetskraft.

Utskottet föreslår att näringsutskottet avstyrker yrkandet.

I yttrandet finns en avvikande mening (S, MP).

Utskottets överväganden

Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att Fredrik Olovsson m.fl. (S) i kommittémotion 2025/26:4026 yrkande 30 anser att arbetsmarknadsutbildningarna bör byggas ut så att fler kan utbilda sig till yrken där det råder lokal brist på arbetskraft. Liknande förslag har behandlats av utskottet flera gånger tidigare, senast i betänkande 2025/26:AU9.

Utskottet har inte ändrat uppfattning utan anser fortfarande, liksom motionärerna, att denna insats kan vara ett bra sätt att skaffa sig den kompetens som efterfrågas och samtidigt öka sin chans att få ett arbete. Utskottet ser därför positivt på det tydliga regeringsuppdrag som Arbetsförmedlingen har haft att öka antalet deltagare i arbetsmarknadsutbildningarna och där myndigheten under förra året presenterade en plan för att åstadkomma detta.

Vidare vill utskottet återigen uppmärksamma den förstärkning av arbetsmarknadsutbildningarna inom vården som gjordes genom budgetpropositionen för 2026 för att motverka bristen på rätt utbildad arbetskraft.

Därutöver kan noteras att regeringen i Vårändringsbudget för 2026 föreslår att Arbetsförmedlingen tillförs medel för att kunna göra en utökad kartläggning av arbetssökandes utbildningsbehov. Det är utskottets uppfattning att denna åtgärd kommer att bidra till att stärka matchningen på arbetsmarknaden genom att arbetssökande vid behov anvisas till yrkesutbildning, bl.a. arbetsmarknadsutbildning.

Mot bakgrund av det anförda konstaterar utskottet att det pågår ett arbete för att få upp volymerna i arbetsmarknadsutbildningarna och för att säkerställa utbildningarnas bidrag till kompetensförsörjningen i linje med det som motionärerna efterfrågar. Utskottet anser därmed att näringsutskottet bör avstyrka det aktuella yrkandet.

Stockholm den 28 april 2026

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Magnus Persson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Magnus Persson (SD), Saila Quicklund (M), Adrian Magnusson (S), Ann-Christine Frohm (SD), Johanna Haraldsson (S), Oliver Rosengren (M), Serkan Köse (S), Sara Gille (SD), Sofia Amloh (S), Ciczie Weidby (V), Yusuf Aydin (KD), Martina Johansson (C), Mats Arkhem (SD), Leila Ali Elmi (MP), Helene Odenjung (L), Carl Nordblom (M) och Jonathan Svensson (S).

Avvikande mening

Hela Sverige ska fungera – politik för starkare landsbygder (S, MP)

Adrian Magnusson (S), Johanna Haraldsson (S), Serkan Köse (S), Sofia Amloh (S), Leila Ali Elmi (MP) och Jonathan Svensson (S) anför:

Till skillnad från vad som verkar vara utskottets uppfattning anser vi att det behöver skapas bättre förutsättningar för jobb i hela landet. I detta ligger bl.a. att arbetsmarknadsutbildningarna kraftigt måste byggas ut och utformas utifrån lokala kompetensbehov. De satsningar som utskottet pekar på kommer inte att bidra till att fler kan utbilda sig till yrken där det råder lokal brist på arbetskraft.

Vi anser därmed att näringsutskottet bör tillstyrka kommittémotion 2025/26:4026 av Fredrik Olovsson m.fl. (S) yrkande 30.